Է· ՏԱՐԻ 1870 — ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 4 ԱՀԵԿԱՆ 4382 — Հ·Տ· 11 ԱՊՐԻԼ 1890 — Ն·Տ· 23 ՌԱՄԶԱՆ 1890 — ՀԻՃՐ· 4 ՐԱՄԶԱՆ 1307 — ՁՈՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ԻՐ ԵՎ ԻՍԿ ԹՈՒՂԹԻՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂԱՐԿԵԼ ՍՈ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Գալաթիա, Նորատունկեան-Հան

درعليه‌ده غلطه‌ده نورادونكيان خانده آروك غزتەسى اداره‌سنه

Direction du journal ARKEVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ՌԱԺԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ հասցէով տարեկան	100
» » կիսամեայ	80
» » եռամսեայ	40
Դուրսը տարեկան	210
» » կիսամեայ	100
Ամսոյ երկերիներն տարեկան ծանրագին	56
» » վեցամսեայ »	28

Նոր գրկուած յիշատակներ հոսքու եկեղեցի Ծնունդեանցն վրայ և Խմբագրութեան գրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ լսուիր՝

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ· ՊՈԼԻՍ, 11 ԱՊՐԻԼ, 1890

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐ

Ա·

Էջմիածին Ռուսիոյ իշխանութեան անցնելէն ի վեր, Կաթողիկոսի ընտրութիւն կատարուած է վեց անգամ, Առաջինն 1831ին, Յովհաննէս Կարբեցիի ընտրութիւնն, Եփրեմ Կաթողիկոս, 80 ամեայ, մարմնով ու հոգւով տկարացած, կը հրաժարէր Կաթողիկոսութենէն, փափաքելով իւր օրով և իւր ձեռամբ ի Հայրապետութիւն բարձրացած տեսնել զայն մեծանուն եկեղեցական, Աշտարակեցին Ներսէս, որոյ նշանաւոր ծառայութիւններն առ Ազգն և առ Եկեղեցին ամենէն աւելի գնահատողներէն էր ինք· Բայց Էջմիածնի Սինոդն, ընդունելով ծերունազարդ Հայրապետին հրաժարականն, արժան դատեց ընտրել իւր աւագ լուսարար և նախապատիւ անդամն գՅովհաննէս արքեպիսկոպոս Կարբեցի, որ նոյն պահուն Տփղիսի առաջնորդութեան նշանակուած էր· Սինոդն այս ընտրութեան վաւերացումը խնդրեց Նիքոլայ Կայսրէն, ձեռամբ Փասքիէվիչ կոմսի· Այս դէպք տեղի կ'ունենար Պալաժենիայէն յառաջ, որ 1836ին հաստատեալ է· Զարը պատասխանեց Սինոդին ընտրութեան թէ «Նոր Հայրապետի ընտրութեան համար ո՛չ միայն ժողովոյ մը հաւանութիւնն այլ և ընդհանուր ազգին հաւանութիւնն հարկէ»· Ասոր վրայ չդիմակայ առաջնորդաց և վանահարց մասնակցութեամբ Էջմիածին առաւել օրինաւոր ժողով մը կազմեցաւ, յորում նախ Եփրեմ Կաթողիկոսին հրաժարագիրը կարդացուեցաւ, և «ապա յերկրորդումն աւուր որոշեցին զերկուս կանտիտատս, այն է՝ հայրապետացու անձինս, որոց առաջինն էր Մարտիրոս արքեպիսկոպոս Տեղապահ, և երկրորդն՝ յիշատակեալ արքեպիսկոպոսն Վրաստանի», Յովհաննէս Կարբեցի· Թուղթի մը վրայ երկու քին անուանք նշանակեցան, և այս թուղթ չդիմաբերեցաւ Արարատայ և Կաւկասոյ ամենկողմերն որ ընդ ռուսական իշխանութեամբ, և «ստորագրողք յերկրորդ էջի, ուր մակագրեալ կայր անուն Յովհաննու, առաւելանոյժ քան զթիւս ստորագրողաց յառաջնումն էջի»· ի Պետերբուրգիա յաքսոր դտնուող Աշտարակեցի Ներսէս արքեպիսկոպոսին ընտրելիութենէն զուրկ թողման դէմ ժողովրդեան մէջ դժգոհութիւն ծագեցաւ, բայց Կայսրն իրեն մատուցեալ երկուց հայրապետացուցաց մէջէն առաւելագոյն քուէ ստացող Կարբեցին անուանեց· (Տե՛ս մանրամասնութիւնքն ի Պատմութեան Մսերայ Մագիստրոսի Մսերեանց, Պ-ՏՐ-ՐԻՆ Կ-ԻՐԱՅԻ-ՆԵՐ ԷՋՄԻԱԾՆԻ ԱՌ ՅՕԳՆՈՒԹԻՒՆ Մ· 1763-1831·)

Երկրորդ ընտրութիւնը կատարեցաւ յետ հաստատման Պալաժենիոյ, 1843ին, երբ Ներսէս Ե· Աշտարակեցի Կաթողիկոսն ընտրեցաւ միայն Ռուսիոյ և Պարսկաստանի Հայոց մասնակցութեամբ, և Զարն հաստատեց, ազգային ընդհանուր բաղձանք մը պահելով· Այն ժամանակներ Կ· Պոլսոյ Պատրիարքարանին մէջ գումարուած ազգային ընդհանուր ժողով մը կանխաւ գրած իմացուցած էր Էջմիածնայ Միաբանութեան թէ «իւր կատարելիք ընտրութեան կը հաւանին Թուրքիոյ Հայք, լիակատար վստահութիւն տածելով Միաբանութեան ազգասիրութեան և եկեղեցասիրութեան վրայ»·

Երրորդն էր Մատթէոս Կաթողիկոսի ընտրութիւնն, 1858ին· Էջմիածնի Միաբանութիւնը պաշտօնապէս իմացուց Կ· Պոլսոյ Պատրիարքարանին Աշտարակեցւոյն մահն, և Պալաժենիոյ համաձայն խնդրեց Թուրքիոյ թեմերէն պատգամաւորաց առաքումը ժամանակին Հոգեւոր և Դերագոյն ժողովք պատասխանեցին թէ «իրենք Թուրքիոյ ամենայն Հայոց ներկայացուցիչներն են, ուստի զատ զատ պատգամաւորներ զրկելու պէտք չկայ», եւ Թուրքիոյ եպիսկոպոսաց մէջէն հինգ ընտրելիներ ցոյց տալով, ծանուցին Տփղիսեցի երկու պատուաւոր ազգայնոց, որպէս զի իրրեւ պատգամաւոր մասնակցին Էջմիածնի Ընտրողական ժողովոյն, և Թուրքիոյ 45 վիճակաց կողմէ փոխանորդաբար 90 ձայնիւ քուէ տան այն հինգին մէջէն իրենց յարմարագոյն դատած եպիսկոպոսին· Ընտրողական ժողովոյ մէջ նախկին Պատրիարք Տ· Մատթէոս եւ Պրուսայի առաջնորդ Տ· Գէորգ արքեպիսկոպոսք առաւելագոյն քուէ շահելով, անոնց անուանք մատուցուեցան Կայսեր, որ առաջին ընտրեալն՝ զՄատթէոս՝ անուանեց Կաթողիկոս·

Նոյն գործողութիւն կրկնեցաւ 1866ին Դէորգ Կաթողիկոսին ընտրութեան համար· Միայն թէ այս անգամ Թուրքիոյ Հայք 45 վիճակաց թիւը բարձրացուցած էին 65ի, Սսոյ և Ադանայի վիճակներն եւս հաշուելով, և հետեւապէս 130 ձայնի ոյժ տուին իրենց Կ· Պոլսէ զրկած երկուց պատգամաւորաց քուէին· Այս գրութեան դէմ Ընտրողական ժողովոյ մէջ բողոքեցաւ· բայց հոգելոյս Ներսէս Սրբազան ի դիմաց Թուրքիոյ Հայոց բարձրաձայն հռչակեց թէ ինք զՏ· Դէորգ արքեպիսկոպոսն Պրուսայու կ'ընտրէ Կաթողիկոս և ո՛չ զոք կանտիտատ· Այսու հանդերձ, Ընտրողական ժողովը, Պալաժենական գրութեան համեմատ, առ Կայսրն մատոյց երկու ընտրելիներ, մին Պրուսայի առաջնորդը, միւսն Աժտէրխանի առաջնորդն՝ զՏ· Մատթէոս արքեպիսկոպոս, և Զարն առաջինն անուանեց·

Հինգերորդ ընտրութիւնն 1884ին կատարեցաւ, երբ Կաթողիկոսական տեղապահ Տ· Մակար արքեպիսկոպոս Թուրքիոյ Հայոց կողմէ իբրև պատուիրակ 130 քուէ տալու յայտարարութիւն ըրաւ, զոր կառավարութիւնը բացէ ի բաց մերժեց, ինչպէս Ռուսիոյ Հայերն եւս ըստ մեծի մասին համամիտ չէին Թուրքիոյ քուէից այս չափազանց դրութեան· Բայց որովհետեւ ողբացեալ Ներսէս Պատրիարքի վրայ ընդհանուր համաձայնութիւն արդէն կար Ազգին ամէն մասանց մէջ անխտիր, ելք չունեցաւ խնդիրն· Ընտրողական ժողովոյ ըստ Պալաժենիոյ յօրինեալ քառանուն ցանկին մէջ դրուեցան Թուրքիոյ Հայոց Ազգ· ժողովոյն ցուցած երեք ընտրելիք, Ներսէս, Խրիմեան և Մելքիսեդեկ, որոց վրայ Ընտրողական ժողովը, Մակար Սրբազանի առաջարկութեամբ, որ ընտրելիութենէ կը հրաժարէր, աւելցուց Եսայի Պատրիարքին անունը, Կ· Պոլսոյ Համագումար Եկեղեցական ժողովոյ ցանկէն առնելով զայն եւս· Ի վերջոյ, Կայսեր մատուցուեցան անուանք Ներսէս Պատրիարքին և Մելքիսեդեկ Սրբազանին· Զարը պատրաստ էր հաստատել այս անգամ եւս Ազգին առաջին ընտրեալն, եթէ նորա հրաժարմամբ ընտրական գործողութեան բեկումն օրինական հարկ մը չդառնար· Ուշագրաւ և ո՛չ նուազ զուարճալի պարագայ մ'է որ Իզմիրի առաջնորդին կաթողիկոսական հաստատման փափաքողներ յայնժամ հրատարակեցին և պահանջեցին թէ «Ի բացակայութեան Ներսէս Պատրիարքի, Զարն երկրորդ ընտրեալն՝ զՄելքիսեդեկ՝ Կաթողիկոս կընար անուանել»· բայց Զարը նոր ընտրութիւն հրամայեց·

Որ եղաւ վեցերորդն, 1885ին· Այս անգամ մեր Ազգ· ժողով ո՛չ իսկ ընտրական գործողութիւն կատարեց ինքն իւր մէջ· Շատացաւ եռանուն ցանկ մը հաղորդելով Էջմիածնի Ընտրողական ժողովոյն, Խրիմեան, Մելքիսեդեկ և Խորէն Աշրգեան, 1884ին իրենց ստացած քուէից կարգաւ, և իւր այս որոշումը ծանուցանող պաշտօնագրերը կէս-պաշտօնական ներկայացուցչի մը միջոցաւ հաղորդեց Ընտրողական ժողովոյն· Սա ընտրեց զՄելքիսեդեկ և զՄակար, որ այս անգամ ձեռնպահ կը մնար բոլորովին· Զարն այս անգամ երկրորդ ընտրեալն հաստատեց Կաթողիկոս·

Բ·

Ի՞նչ կը հետեւի պատմական այս հակիրճ ծանօթութենէ·

Սա թէ, նախ, Էջմիածնի Ռուսիոյ անցնելէն ի վեր, 1831 էն մինչեւ 1885, վեց անգամ կաթողիկոսական ընտրութիւն կատարուած է, և վեց անգամուն ալ Թուրքիոյ Հայք մէկ մէկ կերպ վարմունք ունեցած են· Առաջին անգամուն բնաւ չեն մասնակցած· Երկրորդ անգամուն իրենց ընտրական իրաւունքէն հրաժարած են ի նպաստ Էջմիածնի Միաբանութեան· Երրորդ անգամուն 45 վիճակաց ձայնիւ մասնակցած են, Ռուսիոյ Հայոց մէջէն երկու պատգամաւորներ ընտրելով· Չորրորդ անգամուն 65 վիճակաց ձայնիւ մասնակցած են, Կ· Պոլսէն երկու պատգամաւորներ զրկելով· Հինգերորդ անգամուն պատգամաւոր զրկեցին հրաժարած և նոյն իսկ կաթողիկոսական Եղեգապահն իրենց պատուիրակ կարգած են՝ անոր անձին վրայ միացնելով եկեղեցական և աշխարհական 130 քուէներու ոյժն, և վերջապէս, Վեցերորդ անգամուն ո՛չ պատգամաւոր, ո՛չ քուէ զրկած են, այլ միայն եռանուն փակեալ ցանկ մը·

Այս վարանմանց, այս անստուգութեանց վերջ մը տալու ժամանակն եկած է թէ ոչ· Այս է օրուան խնդիրը·

Դիտելի ուրիշ պարագայ մը՝ մեր փոփոխամտութեանց հանդէպ՝ ռուս կառավարութեան բացորոշ ընթացքն է·

Պալաժենիայէն թէ՛ յառաջ և թէ ետքը, ռուս կառավարութիւնը կը պնդէ իւր երկուց ընտրելեաց դրութեան վրայ· Բայց այս վեցեակ ընտրութեանց մէջ, մէ՛կ անգամ միայն, վերջին անգամուն, ի գործ կը դնէ զայն, բեկանելով ընտրութիւնն այնպիսի եկեղեցականի մը որուն ռուս կառավարութեան համար բացարձակ անընդունելի լինելը կանխաւ իմացուած էր Ազգին, նոյն իսկ Էջմիածնի ընտրութեան պահուն·

Այս իրողութիւն, Ազգին առաջին ընտրելոյն չհաստատուիլը, որ այնքան որտայուզութիւն պատճառեց իրաւամբ, կը ցուցնէ սակայն թէ դժուար դործ մը չէ Ամենայն Հայոց Հայրապետին ընտրութեան ազդեցութիւն մը մը տալ ամէն անգամուն եթէ ազդուվէճ· Կաթողիկոսին միտքն ու տրամադրութիւններն·

Ի՞նչ պիտի ընէ Ազգային ժողովն· Ի՞նչ պիտի ըսէ իւր Ցանձնաժողովոյն· Ժրպան եւ տրդիւնալից դործունէութեան փառաւոր վկայական մը պիտի տայ անոր· Ի՞նչ պիտի ըսէ կաթողիկոսական առաջարկութեանց· Պատուիրակ պիտի զրկէ՞ Էջմիածին, և ի՞նչ հրահանգով·

Զարժե՞ր միթէ երկու խօսք ըսել այս հարցմանց վրայ, որք խնդրոյն տեւական կարեւորութենէն զատ, կարծես աւուր պատչաճի չահեկանութիւն մ'ալ ունին·

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՕՐՈՒՆՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐՆ

Գերմանիի գործաւորական Դեսպանախորհրդոյն յանձնարարութեանց համեմատ, գերման կառավարութիւնը, գործաւորական խնդրոյն կարգադրման համար, զանազան օրինագծեր յօրինեց, որք այժմ կը քննուին Դաշնակցային խորհրդոյ մէջ, որոյ հաւանութիւնն ստանալէն ետքը պիտի մատուցուին Ռայխսթակին· Դեսպանախորհրդոյն ամբողջ ատենագրութիւնք ի մտոյ գերման կառավարութեան ծախիւք պաշտօնապէս պիտի հրատարակին գերմաներէն և ֆրանսերէն միանգամայն·

—Փեթերսպուրկի մէջ շատ կը խօսուի խորհրդաւոր գործի մը վրայ, որ Գերմանիոյ դեսպանատան զինուորական կցորդին պատուոյն կը դպչի· Այս պաշտօնական ջանացեր է կաշառել ռուս նաւային սպայ մը և անոր կինն, որք խոստացեր են Քրոնշթատի բերդին յատակագծերն յանձնել իրենն· Սպան և իւր կին ձերբակալուցան· Կը-ԺՈՒՆ իրագեկ ռուս թերթը կը յարէ թէ այս գործին մէջ յանցաւորք ո՛չ թէ մէկ այլ երկու օտարազգի դիւանագիտական պաշտօնակալք են· Հաւատարիմ ընդօրինակիչք որք իրենց քով դտնուող յատակագծերն յանձնել չեն ուզած, վարձատրեցան Ս· Աննայի պատուանշանով և դրամական պարգեւներով· Գերման նաւային նշդրդ Պաուլ ֆոն Փլէսէն Պերլինէ հրաման ընդունեց անմիջապէս մեկնիլ Ռուսիոյ մայրաքաղաքն և Քրոնշլոտ երթալ·

—Իտալացւոց հապէշական քաղաքականութիւնն անակնկալ արդիւնք մ'ունեցաւ· Իրենց պաշտպանեալն Մենելիք թագաւոր Շոայի և Հապէշաստանի՝ իրենց դէմ դարձաւ, Ռասա-Ալուլայի կողմէ շահուելով· Իրենց մէջ գժտեալ ու պառակտեալ Հապէշք, որք Իտալիոյ թելադրմամբ գիրար կը ջարդէին Յովհան թագաւորին մահէն ի վեր, իրարու հետ հաշտուեցան, և այժմ Իտալիոյ դէմ կը դառնան միաբանութեամբ· Այս լուր շատ ձախող տպաւորութիւն մը կ'ընէ Իտալացւոց վրայ, որք ռուսական մեքենայութեանց կը վերագրեն Մենելիք թագաւորին այս փոփոխամտութիւն· Կ'երեւի թէ Մենելիք դժգոհ մնացած է իւր անուամբ Շոայի դեսպանութեան ի Հաւմ կնքած դաշնագրէն, որով Հապէշաստան Իտալիոյ հովանաւորութեան ներքեւ կը դրուի· Հապա չորս միլիոն ֆրանքի փոխառութիւնը, զոր Իտալացիք տուին իրենց կարծեցեալ պաշտպանելոյն·

Հապա Պ· Քրիսպիի ծանուցագիրն, որով պաշտօնապէս Տէրութեանց կը հաղորդէր իտալեան թեւարկութեան հաստատումն Եթիոպիոյ վրայ·

—Հռոմայ աւստրեան դեսպանութիւնը ցաւ յայտներ է Ումպէրթօ թագաւորին կառավարութեան թէ Իտալիոյ գահաժառանգը, Ռուսիա երթալուն առթիւ, աւստրեան հողէն չէ ուզած անցնիլ· Իտալեան լրագիրք ոմանք ի պատասխանի կ'ըսեն թէ Ֆրանց Եոզէֆ Կայսր, Պապին սիրտը չկոտրելու համար, տակաւին փոխադարձ այցելութիւն տուած չլինելով Ումպէրթօ թագաւորին, որ քանի տարի յառաջ ի Վիեննա այցելած է իրեն, բնական է որ Իտալիա չի յաժարիր այլ եւս քաղաքավարական ակնածանքներ շռայլել առ Աւստրիա· Ոչ ապաքէն, կը հարցունէ ՏէրՏրն, Աւստրիացիք ամեն առթիւ նախանձաբեկ ոգւով կը վարուին Իտալիոյ դէմ, եւ արեւելեան երկրաց մէջ Իտալիոյ ազդեցութիւնը չախչախել կը հետամտին· —Ինչպէս կ'երեւի, այս երկու նիզակակիցք, Իտալիա և Աւստրիա, չատ սիրով չեն իրարու հետ·

—Լափոլիի իշխանն, որ զգուշացաւ Աւստրիա այցելէ, կանգնեցաւ ի Կեդրոնական Ասիա կարճ ուղեւորելէ հրաժարած և նոյն իսկ կաթողիկոսական Եղեգապահն իրենց պատուիրակ կարգած են՝ անոր անձին վրայ միացնելով եկեղեցական և աշխարհական 130 քուէներու ոյժն, և վերջապէս, Վեցերորդ անգամուն ո՛չ պատգամաւոր, ո՛չ քուէ զրկած են, այլ միայն եռանուն փակեալ ցանկ մը·

Այս վարանմանց, այս անստուգութեանց վերջ մը տալու ժամանակն եկած է թէ ոչ· Այս է օրուան խնդիրը·

Դիտելի ուրիշ պարագայ մը՝ մեր փոփոխամտութեանց հանդէպ՝ ռուս կառավարութեան բացորոշ ընթացքն է·

Պալաժենիայէն թէ՛ յառաջ և թէ ետքը, ռուս կառավարութիւնը կը պնդէ իւր երկուց ընտրելեաց դրութեան վրայ· Բայց այս վեցեակ ընտրութեանց մէջ, մէ՛կ անգամ միայն, վերջին անգամուն, ի գործ կը դնէ զայն, բեկանելով ընտրութիւնն այնպիսի եկեղեցականի մը որուն ռուս կառավարութեան համար բացարձակ անընդունելի լինելը կանխաւ իմացուած էր Ազգին, նոյն իսկ Էջմիածնի ընտրութեան պահուն·

Այս իրողութիւն, Ազգին առաջին ընտրելոյն չհաստատուիլը, որ այնքան որտայուզութիւն պատճառեց իրաւամբ, կը ցուցնէ սակայն թէ դժուար դործ մը չէ Ամենայն Հայոց Հայրապետին ընտրութեան ազդեցութիւն մը մը տալ ամէն անգամուն եթէ ազդուվէճ· Կաթողիկոսին միտքն ու տրամադրութիւններն·

Ի՞նչ պիտի ընէ Ազգային ժողովն· Ի՞նչ պիտի ըսէ իւր Ցանձնաժողովոյն· Ժրպան եւ տրդիւնալից դործունէութեան փառաւոր վկայական մը պիտի տայ անոր· Ի՞նչ պիտի ըսէ կաթողիկոսական առաջարկութեանց· Պատուիրակ պիտի զրկէ՞ Էջմիածին, և ի՞նչ հրահանգով·

Զարժե՞ր միթէ երկու խօսք ըսել այս հարցմանց վրայ, որք խնդրոյն տեւական կարեւորութենէն զատ, կարծես աւուր պատչաճի չահեկանութիւն մ'ալ ունին·

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՕՐՈՒՆՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐՆ

Գերմանիի գործաւորական Դեսպանախորհրդոյն յանձնարարութեանց համեմատ, գերման կառավարութիւնը, գործաւորական խնդրոյն կարգադրման համար, զանազան օրինագծեր յօրինեց, որք այժմ կը քննուին Դաշնակցային խորհրդոյ մէջ, որոյ հաւանութիւնն ստանալէն ետքը պիտի մատուցուին Ռայխսթակին· Դեսպանախորհրդոյն ամբողջ ատենագրութիւնք ի մտոյ գերման կառավարութեան ծախիւք պաշտօնապէս պիտի հրատարակին գերմաներէն և ֆրանսերէն միանգամայն·

—Փեթերսպուրկի մէջ շատ կը խօսուի խորհրդաւոր գործի մը վրայ, որ Գերմանիոյ դեսպանատան զինուորական կցորդին պատուոյն կը դպչի·

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԺԻԼ ՄԱՌԻ

ԿՈՐՈՒՍԵԱԼ ԴՐԱԽՏ

ՄԱԴՍՆ ՁՈՒՐՈՒՐԴ

ԽՈՍՏՈՎԱՆՈՒԹԻՒՆ

—Այո՛, լաւ կը հասկնամ· Բարեբաղդաբար ես հոս եմ· Եւ դուք չէք կրնար խախտել իմ այն գաղափարս թէ Աստուած ուղած է որ ես հոս գտնուիմ· Եւ պիտի յայտնեմ ամէն բան·

—Ժէդդրի՛ւտ·

—Այո՛, պիտի յայտնեմ·

Քահանայն սկսաւ խուցին մէջ պտտիլ· Իւր տենդահար այտերը, վառ աչքերը, իր ֆիզիկական ու բարոյական յոգնութիւնը կ'արտայայտին, ինչպէս նաեւ այն արտասովոր յուզումը զոր յառաջ բերաւ այս կացութիւն·

Իսկ Ժէդդրիւտ, յուզեալ, խռովեալ, ինքն ալ աթոռի մը վրայ ինկած էր· Եւ կորաքամակ, գլուխը խոնարհած, խորին երազոց մատնուած էր·

Որովհետեւ, կը տեսնէր թէ մտեցած էր այն վայրկեանը յորում, Նօէլի կամաց յաղթելու համար, հարկ էր նմա ասէն բան ըսել·

Այո՛, շատ երկար սպասած էր·

Ակներեւ էր թէ Նօէլ չպիտի պահէր իր աղախնը· Կը ճանչէր զայն·

Ուրեմն Ժէդդրիւտ վերատին պիտի զրկուէր իր որդւոց տեսութենէն·

Այս բան իր կամաց հակառակ էր·

—Պարոն երէց, սկսաւ ըսել շատ ցած ձայնով մը, գլուխը կուրծքին վրայ հակած, ձեռքերը միացուցած և աչքերը գոց, պարոն երէց, ես միշտ բան մը ծածկած եմ ձենէ ···

—Ի՞նչ բան·

—Պահ մը առաջ մեր լսած խոստովանութենէն այլապէս դառն գաղտնիք մը գիտեմ, Ռընօտիէռին երիտասարդութեանը ժամանակ գործած մէկ ահռելի ոճիրն և որսն համար պատժուած չէ·

Քահանայն դժգունեցաւ· Բայց, տարօրինո՛ւ բան, փոխանակ Ժէդդրիւտին հարցունելու թէ ինչ էր այդ ոճիր, բուռն շեշտով մը ըսաւ նմա·

—Այդ գաղտնիքն ինչպէ՞ս քու ականջդ հասած է·

—Հիմայ կ'իմանաք, պատասխանեց Ժէդդրիւտ տխրութեամբ· Ատենօք, պարոն երէց, այս գիւղն ո՛չ շատ հեռի, երիտասարդ մը և մանկամարդ կին մը կային որք ամենաբուռն, գորովալիր սէր մը կը տածէին իրարու նկատմամբ· ամուսնացած էին· Անկարելի է ինձ ըսել ձեզ թէ ո՛ր աստիճան երջանիկ էին· Զափազա՞նց երջանիկ· Պէտք չէր որ այդ աստիճան բլար իրենց երջանկութիւնն· Ուստի գըժբաղդութիւնը վրայ հասաւ, անդարմանելի, անիրաւ դժբաղդութիւն մը···

Քահանայն խորին ուշադրութեամբ մտիկ կ'ընէր·

Բայց մինչեւ այն ատեն կասկած չէր արթնցած մտքին մէջ· ո՛չ մէկ մասնաւոր պարագայ իր ուշադրութիւնը գրաւած և կասկածն արթնցուցած էր·

Շատացաւ Ժէդդրիւտին հարցունելով·

—Դու ինչէ՞ն գիտես այդ պատմութիւնը·

—Բաւական է որ գիտեմ·

—Երբ իմ ծառայութեանս մտար, ըսիր թէ տեղացի չես·

—Ստեղի՛ չես·

—Ի՞նչ նպատակաւ·

—Վասն զի եթէ ճշմարտութիւնը խոստովանէի քեզ, հարկ պիտի ըլլար երեւան հանել շատ մը բաներ զորս գաղտնի պահել կուզէի· Բայց, համբերութիւն, այդ բաներն յայտնելու ժամանակը եկաւ·

Ժէդդրիւտ մտազբաղ մնաց·

Կը խորհէր· Սոսկալի էր այդ պատմութիւնը· Ամեն օր կը մտածէր անոր վրայ· Բայց հիմակ որ բարձրաձայն պիտի պատմէր զայն, երկիւղ կ'զգար· Այդ գարշելի յիշատակները կը սոսկացուցնէին զինքը· երիտասարդութեան գեղաճիծաղ կեանքովը կ'ապրէր, որ շատ չանցած կը մթագներ եպերելի արարքով մը·

Եւ դողալով, այլ եւս չէր համարձակեր խօսիլ·

—Մտիկ կընեմ քեզ, ըսաւ քահանայն· Թիչ մը աւելի քաղցր շեշտ մը կար իր ձայնին մէջ·

—Մինակ ըսէ՛ ինձի, Ժէդդրիւտ, թէ իրաւունք ունի՞ս այդ պատմութիւնն ինձ պատմելու, թէ այդ գաղտնիքը քո՞ւկդ է եւ թէ մէկուն մը՞ս չե՞ս հաղորդուիր զայն ինձ ըսելովդ·

Անհուն տրամութեամբ համակեալ ժըպիտ մը ունեցաւ Ժէդդրիւտ·

—Ես ինքզինքիս միայն մը՞ս կը հաղորդուիմ·

—Մտիկ կընեմ ուրեմն, բայց ինչ որ ալ ըսես, չպիտի կարենայ մոռցունել տալ ինձ պարտականութեանս խստութիւնը···

—Կը տեսնենք·

Եւ վերատին ձեռք առնելով իր սկսած վշտազդեցիկ պատմութեան թելը·

—Ամուսնոյն բացակայութեանը միջոցին, զաւակը մին արկածի մը զոհ գընաց· Եւ արկածն այնքա՛ն ծանր էր, որ առանց բժշկի մը անմիջական օգնութեան, ապահովապէս մահ պիտի պատճառէր· Բժիշկը կոչուեցաւ, այն որ դղեակին մօտերը կը բնակէր, և այդ բժիշկը Ռընօտիէռն էր·

Պատմութիւնն ընդհատեց, իբր թէ շունչ առնելու համար, յետոյ շարունակեց·

—Ռընօտիէռ մանկամարդ կինը կը սիրէր և այս բանս վաղուց հասկցուցած էր նմա· Ուստի զաւկին վտանգը տեսնելով, ակամայ կոչել տուած էր զանիկայ· Ռընօտիէռ վիրաւորեալ մանուկը զննեց, յետոյ մօրը դառնալով, բաւ թէ տղան կրնար ապրիլ եթէ անմիջապէս ստանար մասնաւոր խնամքներ զորս ինքը կարող էր տալու· Եւ երբ մայրը գոչեց «Թո՛ղ ապրի, Թո՛ղ ապրի», տոքթորն, որ յուզեալ չէր երեւեր, բաւ թէ պիտի բժշկէր զաւակը, բայց պայմանաւ մը· Եպերելի սակարկութիւն մը կ'ընէր··· մայրն իր հոմանուհին պիտի ըլլար· Եւ մինչ սա կը մաքառէր, կը պաղատէր, մինչ կը ջանար անոր սիրտը շարժել արտասուօք, գաղանը ցոյց կուտար նմա զաւակն որ ալ չունչ չէր առնուր և պիտի մեռնէր, եթէ անմիջական դարմաններ չի հասցուցին·

—Վատութի՛ւն, մրմնջեց քահանայն·

—Այնպէս չէ՞· Ասկից աւելի վատութիւն կըլլա՞ Թիչ մը առաջ սրբապղծութեան խօսք կընէիք· Այս ալ սրբապղծութիւն մըն է, եւ աւելի սոսկալի քան ինչ որ կարելի է գործել կրօնի դէմ, վասն զի մայրութենէ աւելի յարգելի բան չկայ··· և այդ մայրը սրբապղծութիւն մը կը գործէր մօր մը դէմ որ իր զաւակը կ'ողբար·

—Թշուառակա՞նը·

—Այո՛, թշուառականը· Զաւակը փրկեց, վասն զի մայրը վերջի վերջոյ ընդունեց այս վատ պայմանը· Զաւակը փրկեց եւ մայրն իր հոմանուհին եղաւ·

Ժէդդրիւտ լռեց· Բարեբաղդաբար աւարտած էր· ալ չէր կրնար խօսիլ· յուզմունքէն կոկորդը կը սեղմուէր·

Եւ քահանայն կը լռէր·

—Այդ մարդուն կենաց այդ գաղտնիքն ինչպէ՞ս կրնաս գիտնալ· Դու ո՞վ ես ուրեմն·

—Թերեւս գուշակես, պատասխանեց դողալեր ձայնով մը, երբ աւելցունեմ թէ այդ ոճիրն ծնած է հէգ տղայ մը··· եւ թէ այդ տղան···

Քահանայն սոսկալի կերպով գունատեցաւ·

Ժէդդրիւտ կանգ առաւ·

Նօէլի եւ աղախնոյն միջեւ խորհրդաւոր լռութեան վայրկեան մը անցաւ·

—Այդ տղա՞ն թոթովեց երէցը·

—Այդ տղան կ'ապրի միշտ·

Նօէլ ձեռքը ճակտին տարաւ· Կը յիշէր այն աղետաւոր գիշերն յորում իր հայրը եկած էր զինքը հարցաքննել, հարցունելով իրեն թէ Ռընօտիէռ եւ Ֆէրնանտ ի՞նչ խօսած էին իրարու հետ· այդ գիշերը յորում, ինքը որչա՛փ ալ փոքր էր, եւ մտքը որչա՛փ եւս անկատար, հասկցած էր սակայն թէ իր մայրը բուռն ատելութիւն մը ունէր բժշկին դէմ, այդ գիշերն յորում հասկցած էր թէ ինքը Ռընօտիէռի զաւակն էր, եւ ո՛չ թէ Վիլլատոնի···

Ուստի, խուլ ձայնով մը·

—Այդ տղան ես եմ, այնպէս չէ՞·

—Դո՛ւք էք·

Աթոռի մը վրայ ինկած, գրեթէ անկենդան, քահանայն երազեց·

Ո՞վ էր ուրեմն այդ կինն, ո՞վ կրնար ըլլալ· Ուսկի՞ց կուգար· Ո՞վ վատաշնած էր նմա այդպիսի գաղտնիք մը· Ամեն կերպ զոհողութեամբ՝ հարկ էր գիտնալ զայս· Այդ թուականին ո՞վ կար ի Պէրժերօ· ըսպասաւորնե՞ր··· որք կոմսին ու կոմսուհւոյն չէին մտենար բաւ· Տընի՞ զ, Ֆէրնանտի անձնուէր ազախնը·

(Շարունակելի)

բութիւն մ'ընելէն ետքը, Տիզիսէ չինական փեթերսպուրգ պիտի երթայ, և հոն քանի մը օրեր հիւր պիտի լինի կայսերական դերդաստանին։

—Եւրոպական լրագիրք ոմանք կը ծանուցանեն թէ քաջ պուլկարերէն խօսող շատ մը կաթոլիկ եկեղեցականներ այժմ կը շրջին Պուլկարիոյ այլ և այլ կողմերն, իրենց կրօնը ծաւալելով։ Ֆերտինանտ իշխանին մայրն, որ ջերմ կաթոլիկ է, զանոնք կոչած է, իւր պաշտպանութեան ներքեւ առնելով, այնու համոզմամբ թէ իւր որդւոյն գահն ապահովելու կարեւորագոյն պայմանն է Պուլկարները բաժնել օրթոտոքս կրօնէն, այսինքն Ռուսիոյ հետ դաւանակցութենէն։ Եթէ Ֆերտինանտ իշխան և Քլէմանդին իշխանուհին իրօք այս կարծիքն ունին, շատ կը սխալին, զի Պուլկարք երբեք խմբովին կրօնափոխ չպիտի լինին, և ցարչափ իրենց մեծամասնութիւնն օրթոտոքս մնայ, երիտասարդ իշխանին վրայ պիտի նային իբրեւ ազգային եկեղեցւոյ թշնամւոյն վրայ, որով զօրացնել կարծուած գահուն ամենածանր հարուած մը պիտի տրուի։ Քլէմանդին իշխանուհին Կ. Պոլսոյ պապական նուիրակին պաշտպանութիւնն ստացեր է, բայց արդէն այլ և այլ քաղաքաց մէջ պուլկար ժողովուրդը խստիւ կը բողոքէ այս էրօֆէնդիական դէմ։ Բազմաստրագիր հանրագրութիւններ կը պատրաստուին։

—Անգլիացի վիրաբոյժ և Պ. Սթէնլի ուղեկից Պ. Փարք, որ դարմանեց Էմին փաշան, կը հաստատէ թէ փաշան աչաց անդարմանելի հիւանդութիւն մ'ունի, և արդէն յոյժ կարճատես, տարի մը չանցած տեսութենէն բոլորովին պիտի զրկուի։ Եթէ գործ մը ունի տեսնել յԱփրիկէ, ժամանակ պէտք չէ կորուսանէ, կ'ըսէ բարեկամաբար անգլիացի բժիշկը։

—Մորոլթեան ու թշուառութեան դէմ մանկանց պաշտպանութեան համար Պ. Ժիւլ Սիմոնի մարդասիրական ջանադրութիւնն ակնկալուած պտուղը կուտայ։ Փարիզի ամենէն կարող դատաւորներէն մին, Պ. Կիյյօ, յատկապէս պաշտօն ընդունած է հարցաքննել տան և վեց տարեկանէ վար տղայքն որք փողոցներու մէջ կը թափառին անխնամ, կամ անբարոյական կեանք մը վարելու կը մղուին, կամ կը մուրան, եւն, եւն։ Պ. Կիյյօ վաղ մը կը քննէ կ'իմանայ այս տղայոց վիճակն, և իրենց հանդամանաց համեմատ ո՛րն որբանոց կը դնէ, ո՛րն արհեստանոց, ո՛րը դործարան մը, եւն։ Իւրաքանչիւր տղուն հարցաքննութիւնն առ նուազն մէկ ժամ կը տեւէ, և որովհետեւ այս խղճալի վիճակին մէջ գտնուող տղայք բազմաթիւ են, Պ. Կիյյօ մինակ չի բաւեր դործին։ Այս պատճառաւ ուրիշ երկու դատաւորներ եւս կարգուեցան,

—Կ'երեւի թէ Պ. Քրիսփի բոլորովին անիրաւաբար չէ արտաքսած թղթակիցներն։ Ասոնք երբեմն պոչաւոր սուտեր կը յերիւրէին։ Օրինակի համար, Աֆոն Էդէի ֆրանսական դրծակալութիւնը վերջերս իւր Հռոմի թղթակցէն հեռագիր մը կ'ընդունէր, որոյ նպատակն էր ֆրանսացի սեղանաւորներն ետ կեցնել իտալիան կալուածական վարկի դրամատան մը հաստատման համար դերմանական խմբակի մը հետ դործակցելէ։ Թղթակիցը կ'ըսէր։

«Պ. Քրիսփի, ամերիկեան դիւանագէտի մը հետ վերջին անդամ տեսակցելուն, բառ առ բառ սա խօսքն ըսաւ, զոր անկարելի է որ հերքեն։ «Ինչ դիւռ մը ֆրանսէզէ է Ցրանսէյ դէ՛ դաբրէ՛ չէլբ համար, և ան թէլ դիւռ ալ Ցրանսէյէն դէզ ինդրէ՛»։

Եւ այս թղթակից արտաքսեցաւ Իտալիայէն։

—Շատ կը դիտուի Համբուրկի Նոբէլեան լրագրին լեզուն որ միշտ Պիզմարք իշխանէն կը ներշնչուի, և որոյ անօրէնը գրէթէ ամեն օր ի Ֆրիտրիխսրուէ նախորդ նախարարապետին հետ կը ճաչէ։ Այս թերթի կծու դիտողութիւններ կը հրատարակէ Զօր. Քափրիվիի դէմ։ Պ. Ֆոն Քափրիվի և նոր դրութեան մարդիկն ազդեցութիւն չունին և պատկառանք չենն ներշնչեր, կ'ըսէ։ Դերմանք կը զարմանան որ իրենց մեծանուն Իշխան-Նախարարապետն իւր յաջորդին դէմ այսպիսի վիրաւորիչ անվայել լեզու մը գործածել կուտայ իրեն անձնուէր թերթի մը մէջ։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Խառն ժողովը նկատողութեան առնելով Մայր եկեղեցւոյ ու Կէտիկ Փաշայի Թաղական Խորհրդոց միջեւ եղած սահմանի խնդիրն, որոշած էր որ Պատրիարքական Դեր. Փոխանորդ Հայրը կոչելով այդ երկու Թաղական Խորհուրդները քննութիւն մը կատարէ և արդիւնքը տեղեկագրէ։

Արդ, Դեր. Փոխանորդ Հայրն, ըստ որոշման խառն ժողովոյ, հարկ եղած քննութիւնը կատարելով, տեղեկագիր մը պատրաստած և մատուցած է Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր։

Ն. Գերապատուութիւն իւր տեղեկագրոյն մէջ առաջարկած է որ այդ խնդիրը վերջապէս կարգադրուելու միակ միջոցն է երկու եկեղեցեաց մատակարարութիւնը յանձնել միակ թաղական խորհրդոյ մը։

ԴԵՐ. ՆԵՐՍԷՍ Ծ. Վ. ԱՐՍԼԱՆԵԱՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴ ՋՄԻՒՌՆԻՈՅ

Երէկ, լրագրոյս կէսէն աւելին տպուած էր արդէն, երբ Զմիւռնիոյ մեր մասնաւոր թղթակցէն ստացանք հետեւեալ հեռագիրն որ տպուեցաւ Ցետցեալ մասին մէջ։

ԶՄԻՒՌՆԻԱ, 10|22 Ապրիլ

«Այվազեան Տ. Յովսէփ վարդապետի հրաժարմանը վրայ՝ այսօր Դաւառական Ընդհանուր Ժողովն ի նիստ գումարելով, վիճակիս Առաջնորդ «ընտրեց Կ. Պոլսոյ Պատրիարքական «Փոխանորդ Արսլանեան Տ. Ներսէս «Ծ. Վարդապետը։»

* *

Երէկ իրիկուն, Զմիւռնիայէն Դեր. Արսլանեան Հօր ուղղեալ մասնաւոր հեռագիր մը եւս կը ծանուցանէ իւր ընտրութիւնն յառաջնորդութիւն վիճակին Իզմիրի։

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն հրահանգ ուղղած է ի Տիարպէքիր՝ փութացնելու համար վիճակին առաջնորդական ընտրութիւնը։

Գոհութեամբ կը ծանուցանենք թէ Աքոռի (Պելճիա) երկաթագործարանաց ընկերութիւնը (Société des Forges) իւր Թուրքիոյ ներկայացուցչին՝ Մեծ. Գալֆայեան Միհրան էֆէնտիի ձեռամբ 1,422 ֆրանք 69 սնդ. նուիրեր է ի Նպաստ վերաշինութեան Ս. Փրկչի ազգային Հիւանդանոցին։

Դեր. Գարեգին եպիսկոպոս Սըրուանձտեանց վաղը, (հինգշաբթի) առաւօտ հանդիսաւոր պատարագ պիտի մատուցանէ Դալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյն մէջ և քարոզ պիտի խօսի, յատկապէս կանանց դասուն համար։

Գոհութեամբ կը ծանուցանենք այս ուրախ պատուանշանաց ցուցակին մէջ, թէ Վեհ. Սուլթանը բարձրացուած է երկրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան շնորհել Արտաքին գործոց Նախարարութեան խորհրդական Նորատունկեան Վսեմ. Գաբրիէլ էֆէնտիին։

ՔՆՆԱՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍ

Ինչպէս արդէն ծանուցուեցաւ, «Բնար» ընկերութեան Նուագահանդէսն, ի Նպաստ աղքատաց, տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ կիրակի օր, 15 ապրիլ, ի Նոր Թատրոն Բերայի, ցերեկուան ժամ 7ին։

Այժմէն ապահովեալ է ոյն հանդիսին յաջողութիւնը, նկատելով որ բազմաթիւ հայ ընտանիքներ այժմէն որոշած են Նոր Թատրոնը կիրակի առաւօտ ժամագրավայր ընտրել։ Իսկ թէ խուռն բազմութիւն պիտի ըլլայ թէ ոչ։ Մասնաժողովոյ անդամք զղջացած կը թուին շատ չափաւոր գներ որոշած ըլլալնուն։

Երաժշտական մասին պիտի խօսինք մանրամասնօրէն։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՍՏԻՃԱՆՆԵՐ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՆԱՆՆԵՐ

Իւրայի առաջին աստիճան տրուեցաւ անտառաց և հանքաց վարչութեան հաշուակալ Մուհիէտտին պէյի։

Սանիյէ Միւթէմիզի աստիճան՝ Կեսարիոյ թաղապետական ժողովոյ նախագահ Իսպահիմ էֆէնտիի։

Սալիսէի աստիճան եւ չորրորդ կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան՝ Թայզանի օսմանեան հիւպատոսարանին քանցէլէր Հայտար պէյի։

Բայրիաի աստիճան՝ Դատական նախարարութեան վիճակագրութեանց դիւանի քարտուղարներէն Պէչիր Մէճիտի էֆէնտիի և Տէտէագաճի հանրօգուտ շինութեանց առաջին քննիչ Թէօֆիլ քարտուղար Իսպահիմ էֆէնտիի։

Երկրորդ կարգի Օսմանիյէ պատուանշան տրուեցաւ Բ. զօրաբանակի Գ. զօրաբաժնին հրամանատար Ցիերիգ Հիւսնի փաշայի։

Երկրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ արտաքին թղթակցութեանց քարտուղար Նաում էֆէնտիի։

Երկրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Արտաքին գործոց Նախարարութեան իրաւագէտ խորհրդական Նորատունկեան Վսեմ. Գաբրիէլ էֆէնտիի։

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Զիֆթէլէր ագարակի արքունի տպատանին անօրէն գնդապետ Վահան պէյի։

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Ամթէրտամի առողջապահական ժողովոյ առաջին բժիշկ Տոքթ. Բոնի։

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Ֆրանսացի բժիշկ Տոքթ. Հէնրի Նաթլէի։

Երկրորդ կարգի Նէֆիգաթի՝ Եմմատական Նախարարութեան խորհրդական Նաղիֆ էֆէնտիի մօր։

Երրորդ կարգի Նէֆիգաթի՝ Բրուսիցի գրագիտուհի Տիկին Նիկլա Ֆոն Շէվիրի։

Չորրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ Քիոսի իտալական հիւպատոս Պ. Բասքօլի, ֆրանսական փոխ-հիւպատոս Պ. Սրատարանի և ի Քիոս բնակեալ գերմանացի բժիշկ Տոքթ. Օրնշթայնի։

Չորրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ ի Պէրութ բնակեալ աւստրիացի բժիշկ Տոքթ. Պիւշի։

Չորրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Ֆրանսացի Պ. Լէոն Ժիւռտոյի և Պ. Ռոտոլֆ Պէնիքի։

Հինգերորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Տէտէագաճի հանրօգուտ շինութեանց առաջին քննիչ Թէօֆիլ էֆէնտիի։

— —

«ՍԴԱՄՊՈՒԼ» ԼՐԱԳԻՐԸ

Սդամբուլ լրագիրն երէկուընէ սկսեալ ութօրեայ դադարման դատապարտուած է Տպագրական Տեսչութեան հետեւեալ հրամանագրով։

Սդամբուլ լրագիրն ապրիլ 6/18ի ուրբաթ աւուր թուոյն մէջ սուտ լուր մը հրատարակած ըլլալով, որ եւրոպիոյ արքունական մեծ դերդաստանի մը անդամոց միոյն արժանապատուութեանը կը դպչի, բարձրագոյն հրամանաւ ութօրեայ դադարման դատապարտուած է, ապրիլ 10/22 երեքշաբթի օրէն սկսեալ։

— —

ՄԱՔՍԱԶՈՒՆ ՍԱԿԱԳԻՆԸ

Թուրքիոյ եւ Աւստրիոյ միջեւ վերանորոգեալ մաքսային սակագինն երէկ մաքսային վերատեսչութեան պաշտօնատան մէջ ստորագրուեցաւ անտառաց եւ հանքաց տեսուչ Պեհրամ էֆէնտիի, Մաքսային վերատեսչութեան խորհրդական Պէրթրամ էֆէնտիի եւ Աւստրիոյ ներկայացուցչաց կողմէ։

— —

Ի ԿԱՅՍ. ՊՈԼԱՏ

Երէկ գիշեր կրօնական բարձրաստիճան պաշտօնատարք ոմանք կայսպալատ երթալով իթիմարն անդ ըրին և երկրորդ սենեկապետ Հաճի Ալի պէյի մէջոցաւ արժանացան Վեհ. Սուլթանի մեծարանաց։

Կրօնական և քաղաքային պաշտօնեայք եւս Բամազանի մէջ կարգաւ կայս. պալատ պիտի երթան և անդ իթիմար պիտի ընեն։

* *

Կայս. ան Իրանէին համաձայն, որ հրամայած էր թէ մայրաքաղաքս գրտնուող զօրաց վաշտերը Բամազանի մէջ կայս. պալատան մօտ որոշեալ տեղ մը եթիմար ընեն կարգաւ, Բամազանի առաջին օրէն ցայսօր կայս. անձնապահ զօրաբանակի Բ. զօրաբաժնի Ե. զօրագունդի Ա. ու Բ. վաշտերն և ամբարձէն զօրաց վաշտերն իթիմար ըրին որոշեալ տեղն և կայս. անձնական Գանձուն հաշուակալ Հաֆըզ Իսպահիմ էֆէնտիի ու արքունի խոհանոցներու անօրէն Ապտուլլահ էֆէնտիի միջոցաւ դրամական պարգեւներ ստացան իրենց ամենականին հաւասար քանակութեամբ։

— —

ՕՍՄ. ԱՐԺԵԹՈՒՂԹՔ

Ինչպէս երէկ ծանուցինք, Ելմտական Նախարար Վսեմ. Յակոբ փաշայի ձեռամբ պատրաստեալ բացատրական տեղեկագիրն ի մասին օսմ. պարտատոմսից փոխանման, կայս. պալատ մատուցուած է։ Մ-Ն-Դ-Ի՝ կ'իմանայ թէ Վեհ. Սուլթանն յանձնախումբ մը պիտի անուանէ, ի հիմանց քննելու համար ելմտական այս կարեւոր գործոցութիւնը։

— —

ՐԷՈՒԻՖ ՓԱՇԱ

Կայս. անձնապահ զօրաբանակին հրամանատար Բէուֆ փաշա, որոյ աջ ոտքը մէկուկէս տարի առաջ կորուած և արհեստական ոտք անցուած էր, և ձախ ոտքի մատին վրայ եւս բժշկական գործողութիւնք կատարուած էին, վերստին հիւանդացած է, զի այդ մատին կորուած մասին մէջ ոսկորը մընացած ըլլալով, բորբոքում մը յառաջ բերած էր։

Արդ, երկուշաբթի օրը մէկ քանի բժիշկներ, որոց մէջ կային Վսեմ. Տոքթ. Փէչտիմալճեան փաշա և Տոքթ. Բամպուր Օղլու, վիրաբուժական գործողութիւն մը կատարելով այդ ոսկորը հանեցին։

Բէուֆ փաշայի առողջական վիճակը գոհացուցիչ ըլլալով, կը յուսացուի որ տասն և հինգ օրէն բոլորովին ապաքինելով, պիտի կրնայ իւր պաշտօնի գլուխն անցնիլ։

— —

ԿՐԷՏԷ

Կրէտէի կուսակալի փոխանորդ և արտասովոր հրամանատար Նաքիր փաշայի մէկ յայտարարութիւնն, որ հրատարակուած է կղզւոյն պաշտօնական լրագրոյն մէջ, հետեւեալ կարգադրութիւնները կը ծանուցանէ Կրէտէի ընդհանուր ժողովոյ յառաջիկայ ընտրութեանց համար, որք տեղի պիտի ունենան ըստ նոր եղանակի։

Նոյն ժողովոյ իսլամ անդամոց ընտրութիւնը պիտի կատարուի յառաջիկայ յունիս 1ի ուրբաթ օրն։ իսկ քրիստոնեայ անդամոց ընտրութիւնն եւս՝ նոյն ամսոյ 3ի կիրակի օրն։ Ժողովոյ 21րդ բացման օրն եւս որոշուած է յունիս 14ի հինգշաբթի օրը։

— —

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ

Ռուսական դեսպան Պ. Նէլիտոֆ երէկ Բ. Դուռը գնաց և երկու ժամու չափ տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ-եպարքոսին հետ։

Պ. Նէլիտոֆ նոյնպէս տեսակցեցաւ Արտաքին գործոց Նախարար Վսեմ. Սայիտ փաշայի հետ։

— —

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ Ի ԹՈՒՐՔԻԱ

Երէկ առաւօտ Բարիզէն և Պրիւսէլէն մայրաքաղաքս հասան այն երկրաչափներ զորս Պ. Նակէլմաքէրի ներկայացուցած Պէլժիական ընկերութիւնը կը զրկէ՝ տեղւոյ վրայ ուսումնասիրութիւններ ընելու և Մուսանիոյ երկաթուղւոյն վերջնական յատակագիծը պատրաստելու համար։ Այդ պարոնայք պիտի մեկնին ի Պրուսա, Քէօթահիա, Աֆիոն Գարահիսար եւ այլ տեղեր։

* *

Բաղիգեան ընկերութիւն մը Սուրիոյ մէջ երկաթուղեաց շինութեան ու շահագործման մասնաւորապէս իրեն դրած է կայս. կառավարութենէն։ Այդ երկաթուղին պիտի անցնի Դամասկոսէն, Համայն և Սուրիական ուրիշ գլխաւոր քաղաքներէ։ Ընկերութեան ներկայացուցիչ Պ. Պլոնտրլէ յանձնարարական նամակներ ստացած է Սուրիոյ կուսակալին ուղղեալ, որպէսզի երկրաչափ կարենան նախնական քննութիւններ կատարել։

— —

ԳՈՒՈՄԻ ՀԱՆՔԵՐԸ

Զմիւռնիոյ դրամատէրերէն Պ. Բարդէրսըն ծրագիր մը զրկած է հանքաց և անտառաց վարչութեան, որով կ'առաջարկէ մենաշնորհով շահագործել Թուրքիոյ մէջ գտնուած բոլոր գոմի հանքերը, զուտ արտադրութեան 100ին 15ը կառավարութեան թողու պայմանաւ։

Այս ծրագիր քննելու վրայ է։

Կայս. Թիկնապահ Ֆոն Տէր Կոլց փաշա, որ յատուկ պաշտօնով Միտիլլի դնացած էր, երէկ մայրաքաղաքս վերադարձաւ։

—Պրուսայի Նահանգին Բազարքէոյ գիւղամերձին մէջ տեղի ունեցած է Ահմէտ Հասիպ էֆէնտի, մուտիր Տոմանիչ գիւղամերձին և սորա յաջորդած է Հիլմի էֆէնտի։

—Պասրայի գաւառական լրագրոյն մէջ կը կարդանք թէ Տիգրիս գետն յորդելով ողողեր է իւր երկու եզերաց վրայ գտնուած դաշտերը։ Պաղտատի թղթատար չգենաւն այս պատճառաւ խրելով, չէ կրցեր ժամանակին երթալ։

—Զմիւռնիոյ Ճշդիմ լրագրոյն մէջ կը կարդանք թէ Բամազան ամիսը շաբաթ օրէն սկսած է անդ, որովհետեւ ուրբաթ գիշեր ժամ կէսին տեսնուած էր լուսնոյ մահիկը։

—Ոստիկանութիւն երէկ 18 չարագործներ աքսորեց հեռաւոր վայրեր։

—Շուալը Շեվարէնպէրկ իշխանն եւ գերմանական բանակի գնդապետներէն Սոմէրֆէլտի կոմսը երէկ առաւօտ մայրաքաղաքս հասան Պէրութէն։

—Նորկիոս Թադաւորը Ս. Փէտրոսի պատուանշանի առաջին աստիճանը նուիրած է կնաբերոյ յոյն մեծատաղանդին։

—Պասրայէն առնուած տեղեկութեանց համաձայն՝ անցեալները կողմին մեծութեամբ կարկուտ տեղացեր է, տունց մարդու և անասնոց կորուստ պատճառելու։

—Թաղապետութեան Ա. շրջանակի պաշտօնեայք անցեալ 1305 տարւոյ մարտէն մինչեւ փետրուարի վերջը 17 738 օխա պակաս կշռող հացեր գրաւած և բաշխած են Խասքիի կանանց հիւանդանոցին և աղքատաց։

—Մանիսայէն կը գրեն թէ տեղւոյն ոստիկանք ձերբակալած են մէկ քանի դրամանենդներ և գրաւած նոցա գործիները։

—Քրաքովիոյ Զաս լրագրոյն խմբագրապետ Պ. տր Քօպիան մայրաքաղաքս եկած է։ Պ. տր Քօպիան Աւստրիոյ ամենէն աւելի ճարտար հրապարակագրաց մին է, քաղաքական ճիւղին մէջ, և իւր թերթ մեծ նշանակութիւն ունի եւրոպական մամլոյն մէջ իբրեւ չեհերուն բերան։

—Նոյնպէս մի քանի օրէ հետէ մայրաքաղաքս կը գտնուի ծանօթ թղթակից Պ. Զարլս Ուիլիէմս, այժմ աշխատակից Տեյլի Քրոնիքլի։ Պ. Ուիլիէմս գիրք մը հրատարակած է 1877 78ի պատերազմին վրայ ի Փոքր Ասիա։

—Աթէնքէն կը գրեն թէ Եէնիչէհրի կողմերն անասնոց հիւանդութիւն մը երեւան եկած ըլլալով, ցարդ երեք հարիւր հազար գառնուկներ զոհ դնացած են։ Կը յուսացուի եղեր թէ հեղլէն կառավարութիւնն այս պատճառաւ պիտի վերցնէ Թուրքիայէ ի Ռուսաստան փոխադրեալ անասնոց մաքսատուրքը։

—Պոլսոյ պատժական ատեանն երեք ամուսն բանտարկութեան և մէկ մէկ ոսկւոյ տուգանաց դատապարտած է Քոսթի անուն մարդ մը ու իւր երկու ընկերները, որք իրրեւ ապահովագրական ընկերութեան մը ներկայացուցիչ, խարած էին Եորկի անուն մարդ մը։

—Պէրութի մէջ հրատարակեալ Էշրէֆէ լրագիրն, որ հրէից դէմ ըրած մէկ հրատարակութեան պատճառաւ առժամեայ դադարման դատապարտուած էր, վերջապէս հրատարակուելու համար արտօնութիւն ստացած է, զի Վեհ. Սուլթանի ծննդեան տարեդարձին առթիւ վերստին հրատարակուելու համար աղերսագիր տուած էր։

ԱԶԴ

«Բնար» երաժշտական ընկերութեան ձայնական ճիւղին անդամակցիլ փափաքողք կրնան դիմել առ տեար Յ. Վ. Ամէճեան, թիւ 25, Սէլանիք խան, ի Ղալաթիա։ Փորձերը պիտի սկսին յառաջիկայ յուլիսի վերջը։ 414 2—6

ՀԵՌԱԳԻՐ ԱԼՈՒՄԲ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԴՈՐԹԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

Փեթերսպուրգ, 22 ապրիլ։

Կրոնստատն կը հաստատէ թէ կոմս Փաւել Նուվալով Պերլինի դեսպանական պաշտօնին մէջ պիտի մնայ, այսինքն՝ կաւկասիոյ կուսակալութեան չպիտի կոչուի։

Վիեննա, 22։

Փալիէր Բուչէ-Ֆոնտէնէն կը հաստատէ թէ Վիեննայի ռուս դեսպանը չպիտի փոխուի։

Այաչիո (Բոսնիա), 22։

Պ. Քառնօ ժամանեց ատ. Իշխանութիւնք և խուռն բազմութիւն ընդառաջ ելան, և պատգամաւորութեանց միջոցաւ ողջունեցին Նախագահն, որ այցելեց քաղաքն, հանրային հաստատութիւններն և այն տունն ուր ծնած էր Նափոլէոն Պոնափարթի։ Մեծ հացկերոյթէ և պաշտօնական ընդունելութենէ ետքը Պ. Քառնօ Պատթիա գնաց, ժողովրդեան ջերմագին եռանդեան արտայայտութեամբ։

Փարիզ, 22 ապրիլ

Պատերազմական Նախարար Պ. տը Ֆրէսինէ մեկնեցաւ, սահմանագիծոյ բերդերն աչքէ անցուցանելու։

Պրէմէն, 22 ապրիլ

Վիլհէլմ Կայսր ներկայ էր իւր պատուն ի պատիւ կառուցանելի յիշատակարանին հիմնաքարի դնելուն արարողութեան։ Քաղաքային պալատան հացկերոյթին մէջ, և Նորա Տայչէ Լոյտի շոգենաւային ընկերութեան Ֆուլտա շոգենաւին մէջ տուած հացկերոյթին առթիւ, կայսրը խաղաղասէր զաղափարներ յայտնեց։

Վիեննա, 22 ապրիլ

Ճարտարագործական ընկերակցութեանց պետերը միջոցներ ձեռք առին, մայիս 1ին անկարգութեանց առաջքն առնելու և արդիւնելու համար որ օտար տարերք չխառնուին գործաւորաց։ Մորաւիոյ կառավարիչը ծանոյց թէ մայիս 1ին ըստ կոմս գործերին դադրեցնող գործաւորներն անմիջապէս պիտի վռնտուին։ յայտարարութիւնը խորհուրդ կուտայ գործաւորներուն ետ կենալ այն անկարգութիւններ, զոր կրնան գրգռել օտար խուժադարներ։ անկարգութեանց հեղինակք և մեղսակիցք պիտի պատժուին օրէնքին բոլոր խստութեամբ։ Պոհեմիոյ և Թրիէստի կառավարիչք նմանօրինակ յայտարարութիւններ հանեցին։

—Երեսփոխանաց ժողովին 130ի դէմ 154 ձայնով քուէարկեց դաղտնի վարկերը։

Նաբոլի, 22 ապրիլ

Հացկերոյթի մը առթիւ, Պ. Մալիանի տեսնարանութիւն մը ընելով դրուատեց Վիլհէլմ կայսրը՝ յօգուտ դործաւոր դասուն ունեցած նախաձեռնութեանն համար։ Պ. Մալիանի ապա յայտարարեց թէ ելմտացոյցին հաւասարակշռութիւնը պիտի հաստատուի ոգեւից ըմպելեաց եւ ծխախոտի տուրքին բարենորոգմամբ եւ բանակին ու ծովային զօրութեան ծախուց մէջ խնայութիւններ ընելով միայն։ Ատենապետն իւր ապակցութիւնը պիտի տայ կառավարութեան՝ տնտեսական տագնապին դիմադրելու համար։

Բէօրլն, 22 ապրիլ

Բէօնէյէ Զայտէն կ'իմանայ Բեդրապուրկէն թէ ռուս գնդապետ Շմիդ, որ դատապարտուած էր Քրոնշդատի գաղտնի յատակաձեւերն օտար նաւային կցորդի մը վաճառելուն համար, հրացանի պիտի բռնուի։ (Տես Ա. երես)։

Թուրինօ, 22 ապրիլ

Սաքսոնիոյ թագաւորն և թագուհին ասա հասան։ կայարանին մէջ ընդունուեցան ճենովայի և Առոթի դքսուհիներէն և տեղական իշխանութիւններէն։

— —

ԱՐԵՒԵԼ.-ՀԵՌԱԳՐ. ԴՈՐԹԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

Սէն-Լուի Սենեկալի (Ափրիկէ), 22 ապրիլ

Քոթոնուէ հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ ապրիլ 21ին 350 հոգիէ բաղկացեալ ֆրանսական զօրախումբ մը Փորթօ-Նովոյի մօտ հաւաքեալ Տահոմէցի զօրաց ընդհարեցաւ։

Սաստիկ ճակատամարտ մը տեղի ունեցաւ, որ երկու ժամ տեւեց։

Ֆրանսական զօրախումբը Փորթօ-Նովո վերադարձաւ, ծանր կորուստներ կրելէ տալէ ետքը Տահոմէցիներուն։ Ֆրանսացւոց կողմէ մեռեալ չէ նշանակուած։ Վիրաւորք իբր 50 հոգի են։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 11 Ապրիլ

Օսմանեան Քօնսոլիտէ		
Երէկ երեկոյ գոց. (Միտա. Ս. Մէրթ		20 10 1/8
Գիշերային գոցուէլէն վերջը	»	20 10 1/2
Բնբշայի մէջ	»	20 11
Առաւօտեան բացուելուս	»	20 10
Այս օրին	»	20 7
ԻՏԹԻԳՈՒԶԸ ՏԱԼԻԼԻ		
Երէկ երեկոյ		54 5
Այս առաւօտ		54 1
Այս օր		53 38
ԸՆԹԱՑԻԿ ԱՐԺԷԹԼԹԵՐ		
Փոխառութիւն	A. Մէրթ	39 1/2
»	B. »	24 1/2
»	C. »	20 12
ԲԱԼԿԱՆԵԱՆՔՈՒ		
Ռումբէթ ժէնէրալ	Մէջ. Լ.	4 28
Գրէսի ժէնէրալ	Օսմ. »	9
Գանք տը Ֆոնտ	» »	7 12
Ոսմ. Շանժ է վալէօր	» »	4 24
Թրամուէյ	» »	490
Բանքի երկաթուղի	Ֆր.	73
Ոգիկասիոն տը Բրիօրիթէ	»	— —
Բանքէթուզի Լաֆրիսէ	Գ. Կ.	130

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Բարիզ, 22 Ապրիլ, ժամ 3 վայր 35 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	83 70
» » 4 1/2 %	106 95
Օսմանեան քօնսոլիտէ Մէրթ Դ.	18 50
Սմանեան երկաթուզի	73 75
» Բէյթի բանքէթուզի	243 75
Պանք Օթոման	556 25
Գրէսի Լիոնէ	712 50
Իտալական Ռանթ 5 %	93 80
Էգիպտական 5 %	470
Բրիօրիթէ Թիւրք	500
Եգիպտական մաքսեալ	485 37 1/2
Պանք տը Բարի	783 75
Ոսմ. մաքս. արժեթուղթ	432 50
Սուէզի ջրանցք	22 3 75
Ռպանիական պտուտաքն	73 1/16
Զէք Լանդարի վրայ	25 15 1/8

Լանտան, 22 Ապրիլ, ժամ 6 վայր — երեկոյ

Ռանդ. քանսոլիտէ	98 3/16
Սմ. » Մէրթ Դ.	18 1/4
» » » Ա.	39 1/2
» » » Բ.	24 1/2
» » » Գ.	18 3/16
Գիտակութիւն 1877	101 1/4
Պանք Օթոման	12 3/16
Եգիպտական մաքսեալ (Ունիֆիտէ)	96 1/4
» առանձ. (բրիվիլէժիէ)	103 1/8
Ցարյա Ռանիէ	83 1/8
Տանմարկայ (փոխառ. Բոշիլտ)	105 1/4
Էնկլենական 5 %	93 1/2
Մանտրալ »	76 1/4
Ռուսական 1889	95 3/4
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	25 15 1/2

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

Ներկայիս կուգամ իմ խորին շնորհակալութիւնս յայտնել Գուլճիգափուի լոքից միացեալթաղից Ազգասասիրաց ազնիւ ընկերութեան՝ որ թանման որքի մը հայր հանդիսացած՝ հանեցաւ իրենանել գիս դժնդակ հիւանդութեանս ժամանակ։

Դիմասիրտ Ընկերութիւնն, իմանալով անկողնի ծառայելս, չի հանդուրժեց որ Ազգին ուսանողն իւր ցաւոց անկողնոյն մէջ անօգնական և անխնամ մնալով, մէջէ իւր անխնայ ու թեղմ վիճակն ու զրաչ իւր արարագործութիւնն։ ուստի անմիջապէս ձեռնարկեց դասմանել զ'ս իրեն՝ Հարազատ որդի, հիւանդութեանս սկիզբէն մինչեւ վերջը։ Բերելիք չէր զլանար ինձ իւր անխնդ և Հարազատ խնամքները, դեղն պէտք եղած ժամուն անկողնոյս քով պատրաստ կը գտնուէր, մանաւանդ առաւօտէն կ'ուներայ, և այսպիսի ազնիւ խնամոց շնորհիւ կրցայ բաւական ապաքինիլ և Աստուծով կը յուսամ թ մնայ կատարելապէս առողջանալ։ Ուստի խորհական պարտք կը համարիմ՝ որդիական հարազատ սէրէ բղխած շնորհակալութիւնս մատուցանել առ ազնիւ և բարեսիրտ անդամս Ազգասասիրաց ընկերութեան, և մասնաւորապէս մի ազնիւ երիտասարդի՝ Գրաբաշեան Նշանիպ էֆէնտիի որ անմոռանալի բարիք մ'ըրաւ։ Հէգ պատանւոյս ըզգեսեղնիներ և այլն հոգալ և պատասարեց զիս դժեսեմ հիւանդութեանս և սասսկալուն ցրոյցի խստութեանց դէմ։

1890 Ապր. 8 ԱՐԱՄ Պ. ՈՒՆՃԵԱՆ

Լանտան Աչ. երա Մայր վարժարանի

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ԿԱՐԻՆ, 31 մարտ

Անցեալ կիրակի Մաղկազարդի առաւօտ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր օրհնութեան կոնդակն հանդիսիւ կարդացուեցաւ ի հաստատութիւն պաշտաման մեր Դեր. Առաջնորդ Ս. Հօր. եկեղեցին յոգնախուռն բազմութեամբ լի էր. Ն. Գերապատուութիւնն այս առթիւ քարոզ խօսեցաւ և առաջնորդին ու ժողովրդեան պարտաւորութիւնները բացատրեց։

Մեր Դեր. Առաջնորդ Ս. Հայրը նոյն օր Վեհ. Սուլթանի ծննդեան տարեդարձն ըլլալուն առթիւ ընկերակցութեամբ քաղաքիս երեւելեաց և աստիճանաւորաց կառավարական պաշտօնատունը գնաց ի շնորհաւորութիւն։ Ն. Գերապատուութիւնը բաց կառքով էր Մէճիտիյէ պատուանշանն ի կուրծս և

յելուչ ընդունելութիւններ ըրին Ն. Գերապատուութեան որ հայրական խրատներով ու յորդորներով օրհնեց զիրենք։ Աւագ չորեքշաբթի օր համայն երկսեռ ուսանողք իբր 1800 հաղորդուեցան և Գեր. Առաջնորդը գեղեցիկ խրատներ խօսելով ինք կարգաց արձակման աղօթքը։

Ն. Գերապատուութիւնն այցելութիւն տուաւ Սանասարեան վարժարանին և սիրալիր կերպիւ ընդունուեցաւ Պատ. Տեսչութեան և ուսանողաց կողմանէ, զորս քաջալերեց, եւ շրջելով դասարաններն, ննջարաններն, բուսաբանական աշխատութեան ջերանոցն, արուեստարանը, թանգարանը, դեղարանը և այլն, իւր հիացումն ու գոհացումը յայտնեց այս եզական հաստատութեան վրայ, ջերմեռանդ սրտիւ օրհնեց անմահ բարերարն Աղա Մըկրտիչ Սանասարեան, շնորհակալութիւն յայտնեց Պատ. Տեսչութեան, և երկնային իմաստութիւնը հայցեց համայն ուսանողաց վրայ՝ որպէս զի արդիւնաւոր գաւակներ հանդիսանան Ազգին ըստ բարի և առաքինի ոգւոյ բարերարին։

Ճրագալոյցի երեկոյին Ն. Գերապատուութիւնը հրաւիրեալ է Սանասարեան վարժարանի Պատ. Տեսչութեան կողմանէ ի ճաշ։ Արդէն Ն. Գերապատուութիւնը քաղաքս ժամանած օրէն ի վեր ամեն երեկոյ Առաջնորդարանի մէջ կ'ընդունի ամեն դասակարգի ազգայնոց ներկայացուցիչները սեղանակից՝ կարգադրութեամբ քաղաքիս Պատ. Թաղական Խորհրդոյ։

Գեր. Առաջնորդ Ս. Հայրն Աւագ շաբթուս մէջ զբաղեալ է եկեղեցական արարողութեամբք։ Մեծ է միխիթարութիւն ժողովրդեան՝ տեսնելով եկեղեցական կարգաց կանոնաց հմուտ, եկեղեցւոյ բարեզարդութեան նախանձախնդիր Առաջնորդը։ Իր քարոզներն յոյժ ժողովրդական են և մեծապէս կը գոհացնեն ժողովուրդը։ Այս կողմերս ժողովուրդը պահպանող դ-ն բանը բարեպաշտութիւնն է։

ԱՅԻՈՆ-ԳԱՐԱՀԻՍԱՐ, 29 մարտ

Քաղաքիս ազգային դաստիարակութիւնը մեծ յեղաշրջում մը կը կրէ այս օրերս։ Իբր տասն և հինգ տարիէ ի վեր ազգը սովորած էր իրենց զաւակները զորկել մասնաւոր դպրոցներ որոց ուսուցիչք ըստ հաճոյից եւ չահուց կ'ուսուցանէին ու կը կրթէին մատաղ սերունդը ուրոյն ճաշակաւ ու հմտութեամբ։ անբուժելի ախտ մը դարձած էր այս եւ կը սպառնար ազգին բազմադիմի վնասներ։ իսկ ազգ. վարչական մարմինն՝ թէեւ իրաւացի վարժարանաց տէր եւ պաշտպան կանգնելու, անկարող կը մնար բառնալու այս ազգավնաս ընթացքը։ բայց այժմ կ'անհետի այս ախտ ջանիւք եւ զոհողութեամբ Թաղ. Խորհրդոյ որ օգուտ քաղելով Միութիւնքի պէյի հրամանագրէն, յորում կ'ազդարարուէր թէ՝ կանոնի հակառակ է մասնաւոր վարժարանաց առանց արտօնութեան բացումը, կը ձգնի փակել զանոնք, ի մի հաւաքել ուսուցիչներն եւ յեռ քրնեալոյ վկայագրեր տալ նոցա եւ գործել յանուն ազգութեան։ Հսկայ քայլ մ'է այս դէպ յուղին առաջդիմութեան եւ կը մաղթենք որ չի կթոտի զանազան պատճառներով որոց մին եւ առաջնակարգն է նիւթականը, զի ժողովուրդը վաղուց մոռացած է դրամ տալը իւր զաւկին դաստիարակութեան համար քանի որ սա ազգային է եւ ոչ թէ մասնաւոր։

Բողոքականաց երկսեռ վարժարանն ալ որ բուն արժանին է մասնաւոր անուան, փակեալ է այս առթիւ։

—Շուկայի չինութիւնք վերսկսան, այս գործին համար եկած երկրաչափն արդէն մեկնած է եւ այժմ անոր պաշտօնը կը կատարէ տեղւոյն ճարտարապետ մը։

—Աւագակ Օսման յանդգնած է իւր հինգ ընկերներով Պոլսվատրն գաւառակի գիւղերէն միոյն մէջ մտնել գիշերայն ժամ 3ին ատենները, հոն հիւրանոցի մը մէջ գտնուող վաճառականի մը կ'առաջարկէ կա՛մ չուտ մը յանձնել իւր մախաղը մէջը գտնուող 250 ոսկով կամ մեռնիլ սրախողխող։ բարեբաղդաբար մախաղն ուրիշ տեղ մը պահուած ըլլալով, վաճառականը յետ թախանձանաց իրրեւ թէ ճարահատ բերել կը խոստանայ մախաղն և կ'երթայ հրամանաւ աւազակապետին և ընկերակցութեամբ երկու աւազակաց, ճամբան կը յաջողի փախչիլ և կ'ապաստանի գերեզմաններց մը, իսկ աւազակապետը զայրացեալ, վաճառականին ծառան, զոր քովը պահեր էր, չատ մը ծեծելէ և չարչարելէ ետք հիւրանոցի տիրոջ տունէն կը կողոպտէ 4-5000 դահեկանի արժողութեամբ պատրաստ դրամ և դիպակներ և կ'երթայ առանց ուրիշ վնաս մը հասցնելու։ Ասոր վրայ եւս տեղէս և շրջակայ գաւառակներէ և գիւղերէ ելան 5-600 ոստիկանք և գիւղացիք, մեռած կամ կենդանւոյն ձեռք ձգելու համար։ Այժմ կառավարութիւնք իւրաքանչիւր գիւղի մէջ Օսմանի խորհրդակից և ընթացակից կարծուող բոլոր մարդիկը կը բանտարկեն և մանրակրկիտ հարցաքննութիւնք բացորոշ կը յայտնեն թէ ասոնք կ'օգնեն աւազակաց հաց, հրաշէն և լուր տալով։

—Յորդառատ անձրեւներ հնձոց մասին յաջող տարի մը կը խոստանան, հետեւաբար արմտեաց գիներ զգալի նուազումներ կը կրեն, ցորենի գրիւը կ'արժէ 8-10 ղրուշ և գարիին 5-6։ մինչդեռ առաջ բարձրացած էին մին 14-16ի իսկ միւսը 10-11ի։ Դրամական տագնապն աւելի կ'ազդէ գիներու անկման։

—Տաղ-Տելէն մականուանեալ սոսկալի աւազակ մը չատ մը սպանութիւններ եւ կողոպտումներ ընելէ ետք հանդարտած՝ կ'ապրէր վրանարակ Պոլսվատրն գաւառակի մօտ եւ քաղաքէս 10 ժամ հեռու լերան մը վրայ եւ մօտերս ուղղապաններ ճանբան դիպուածով մը ձերբակալած բայց ապա իւր աղաչանօք թողած էին։ կը լսենք թէ սա եւս սկսեր է իւր նախկին ընթացք։

ՍԻՐՈՑ ԲՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆԸ

Այս է տիտղոսն այն գրքին՝ զոր իտալացի երեւելի իմաստասէր և ատենակալ Մանթէկացցա գրած է վերջերս։ Սոյն երկն արժանացած է բաւական յաջողութեան՝ սիրոյ նիւթը մանրաղնին քննելով և տարրալուծելով, մանաւանդ այն ջերմ հաւատքին համար՝ որով գրուած է գիրքն։ Հեղինակը՝ համոզուած իր ճառած նիւթին կարեւորութեան և մեծութեանը վրայ՝ ջերմագին լիզուաւ պաշտպանած է զայն։ Այնքան ընկղմած է ադոր մէջ՝ որ զայն չափազանցութեան հասցընելու չափ կրկին և կրկին փաստեր կը ջանայ գտնել ըստ կարելւոյն լուսաբանելու համար։ Սա ամենէն աւելի ծեծուած և ամենէն աւելի խորհրդածութեանց առարկայ եղած նիւթ մ'է։ Սկսեալ վիպասաններէ մինչև գիտուններն և բժիշկներն, ամենն ալ չանացած են զայն ուսումնասիրել և ըստ այնմ նորա վրայ հիմնել զանազան հիւսուածներ։ Իւրաքանչիւր անհատ, ըստ իւր փափաքին, կրնայ ընտրել այն հեղինակն որ իւր գաղափարները կամ քմահաճոյքն ամենէն աւելի կը գտուէ։ Նիւթն է անսպառ։ Մանթէկացցա եւս սիրոյ իմաստասիրութիւնն ընտրելով իրեն մասնաճիւղ, հաւաքած է մի քանի գործերու մէջ իւր խորհրդածութիւններն և տեսութիւններն և մէն մի հատորին մէջ սիրոյ զանազան կողմերը կ'ուսումնասիրէ։

Ներկայ գործը՝ կրնանք ըսել մի բառով՝ թէ կնոջ յատգովութիւնն է։ Մարդկութեան օգտակար լինելու յաւակնութիւն ունենալ կ'երեւի և կը յուսայ թէ երկու սեռերու մէջ համերաշխութեամբ երջանկութիւնը պիտի հաստատուի։ Մաղթելի է որ սիրոյ բնախօսութիւնն արտադրէր ակնկալուած յոյսերը։

Մանթէկացցա արանց միայն կը վերագրէ սիրային բոլոր զեղծումները, կը մեռնայ թէ այս դարուս մէջ արք և կանայք սահմանուած են հետեւիլ ժամանակին ընթացքին։ Իմաստասիրական տեսութիւններ և իդէար անտարակոյս շատ գնահատելի և միանգամայն կարեւոր կրնան ըլլալ սակայն աշխարհ կրնա՞յ կառավարուիլ միայն իտէական և երեւակայական դաղափարօք։ Իրականը կայ, որու ամեն ինչ պարտի հնազանդիլ։ Մարդիկ են եւ պիտի լինին ինչ որ պարտին և սահմանուած են լինիլ։ Նեռտ արարածը քաղաքակրթութեան ջաղացքին մէջ և նա կամայ ակամայ ստիպուած է նորա անիւներուն մէջ դլորիլ։ Այն ժամանակէն ի վեր յորում կանայք սկսան Եւրոպայի մէջ կարեւորութիւն ստանալ, աւատականութեան և ասպետաց դարերէն ի վեր, իմաստասէրք կը ջանան նոցա ճշմարիտ դերը բացատրել, զդացնել բնական պարտականութիւններն որոց ենթակայ են, և ապացուցանել թէ աշխարհի երջանկութիւնն անոնց ձեռքին մէջ է։ Մանթէկացցա եւս այս վերջիններէն է և կը ձգտէ իւր մատեանը կանանց որպէս զի սովրեցընեն մարդոց թէ սէրը ոչ պագչոտութիւն ոչ ալ հեշտութիւն է։ այլ ամենավսեմ և ամենապարզ ուրախութիւն մ'է, առաքինութեան բարձրագոյն վարձատրութիւնն, հանճարին փառաւորագոյն յաղթանակն և յառաջդիմութեան զօրաւորագոյն խթանը։ Ընթերցողը կրնայ այս նախաբանական ձօնէն մեացեալին վրայ դաղափար մ'ունենալ։

Հէրպէրթ Սպէնսէրի հետեւելով՝ նախ սիրոյ պատմական և անդամագնական տեսութիւն մը ընելով, կը բացատրէ արտադրութեան զանազան եղանակները զանազան շնչաւոր էակաց մէջ։ կը ցուցնէ միօրինակութիւնն ամեն կենդանեաց մէջ, և կը հանի հուսկ յետոյ մարդուն՝ որ նա եւս կը հնազանդի բնութեան օրէնաց։ սիրոյ սկզբունքն այնքան զօրաւոր է որ ոտնակոխ կ'ընէ և կը յաղթահարէ ուրիշ ոչ նուազ զօրաւոր սկզբունք, անհատին անձնապաշտպանութիւն։ Անդի մադրելի շարժում մը յառաջ կը մղէ անհատն։ առաջինը կը ներկայէ անհատին կենաց փոքրութիւնը, զոր կը պաշտպանէ իր եան։ երկրորդն ամբողջ ցեղին կենաց մեծութիւնը կը պատկերէ, զոր կը պաշտպանէ սէրը։ Դա՝ քիմիաբանութեան բարձրագոյն երեւոյթներէն մին լինելով պէտք է որ տարրերը լինին ոչ չափազանց տարբեր ոչ ալ չափազանց յարեւնման, զի նա արդիւնքն է իրարու հետ առնչութիւն ունեցող զօրութեանց, կ'ընդդրկէ ամեն տեսակ ատիճան, մեքենական ընազդէն սկսեալ մինչեւ դերբնայինը։

Մարդուն առուդութիւնն առաջին պայմանն է հասնելու համար խէալի բարձր դաղաթները։ Նա ամենէն նուազ կառավարուող զօրութիւնն է։ այլ դժբաղդաբար իրաց արդի վիճակին մէջ նորա օրէնսդրութիւնն է կեղծաւորութիւն, և խառնուրդ մը ցաւութեան, որոյ երեսը մարդ ծպտելով միայն կը համարձակի նայիլ։

Սակայն պէտք է վարել զայն դիտութեամբ, պէտք է ուսումնասիրուի, առաջնորդուի դէպի կենդանի զօրութիւն, ընկերութեանց սրբագոյն և ազդոդագոյն սկզբունքն ըլլալ պարտի։ Մեծագոյն հեշտութիւնը մեծագոյն առաքինութեան հետ միացնելու վաեմ խնդիրն ոչ մի ուրիշ ձեռք կրնայ լուծել։ Սիրոյ ծագումն ոչ նուազ հրաշալի է։ կը զարթնու ինքնին անմեղագոյն սրտին մէջ, կը փայլի լուսոյ յստակ և հանդարտիկ ճառագայթից նման։ ռամիկը կը կարծէ թէ տղայք կ'անգիտանն սիրոյ գաղտնիքները, սակայն չատ կը սխալի։ այնքան թերահաւատ է այլոց անմեղութեան, այնքան է չարակամ որ կ'ուրանայ առաքինին, անմեղն և անկեղծն։ այլ տղայոց անմեղութիւնը կարծուածէն աւելի անկեղծ և խոր է, կը տեւէ նա մինչեւ իսկ ընկերային ապականութեան մէջ։ Այդ պզտիկ տղայք իրենց խաղերուն ժամանակ կ'ընտրեն հարիւր, հազար աղջկանց մէջ փոքր աղջիկ մը և յանկարծական համակրութիւն մը կ'զդայ։ կը ծագի անոր մէջ անանուն գորովանք մը, անմեղ սէր մը։ անզդած է նորա գոյութեանն իսկ։

Գեղեցկագոյն կանայք կ'անգիտեն որ գիրենք պաշտողաց խումբին մէջ կան նաեւ տղայք, որք գաղտնի կը սիրեն և կը պաշտեն զայնս։ Ցաճախ մինչ կին մը մատաղատի տղու մը մազերուն հետ կը խաղայ, կ'անդիտէ որ իր դգուանաց ներքեւ արոտող սիրտ մը կայ։

Իրաւ է որ մանկութեան այս քաղցրը երազներն ունին առաւստեան մը տեւողութիւնը, սակայն քանի քանի անգամներ այս ցնորքներն ազդարար եղած են ապագային մրրկաց, հանելով ի վեր սիրահար հոգի մը։ Այլ այդ մանուկ հասակին մէջ, հարցուցէք տղուն և աղջկան թէ ի՞նչու գիրար կը սիրեն, երկոքին եւս ամօթահար խոյս պիտի տան, և ինչուն անպատասխանի պիտի թողուն։ Սէրը՝ իր մեծագոյն ձեւին մէջ անդիմադրելի ընտրութիւն մ'է, երկու տարբեր էակաց խորին համակրութիւնը, երկու տարբաղադրեալ զօրութեանց բաղադրութիւնը, հակառակներու հաւասարակշռութիւնը, ներդաշնակութեանց ներդաշնակութիւնը։

Ամբոխին մէջ սէրը կը ծնի արբեցութիւն կոչուած մոգական դաւազանին ներքեւ, յորժամ կը ծագի նոր պէտք մը, երեւան կուգայ պահեստի պտուղը։ Նատ դիտուած է թէ իրենց անմեղութեան և տգիտութեան մէջ իրարմէ հեռի կը փախին, կը վազեն լերանց և անտառաց մէջ և կը խլեն ականջնին չը լսելու համար ձայն մը որ գիրենք կը հալածէ։ Սակայն ի զուր կը տքնին, սատանան վրայ կը հասնի և զանոնք ծաղրելով կը գոչէ ահա կին մը, ահա մարդ մը։

Պէտք է ասա խոստովանիլ թէ կընոջ գերը աւելի ծանր է, աւելի ամբողջի և աւելի երկչոտ, սակայն հարիւր անգամ աւելի ցանկացող։ իր հոգւոյն խորէն կ'զդայ այն սարսուռը որ կ'ազդարարէ նոր նոր աստուծոյ մը գալուստը, մեղմէ աւելի անմեղ՝ կ'անգիտէ նորա բնութիւնը և կը զարհուրի։ Բնութիւնը կը շնորհէ մարդուս կարդ մը միջոցներ որք անծանօթ են կնոջ եւ յաճախ կը պատահի որ վաղահաս մտքութիւնը ճաշակել կուտայ մարդուն հեշտութիւնը։ Մինչ նաեւս երբ ամբոխած կոյս մը եւ սիրահար է, կ'զդայ իր էութեան մէջ շարժում մը որ զայն կը յուզէ, ու կը խնդրէ բնութեան իր յուզմանց պատասխանող էակ մը։ Ահա այդ պահուն է որ, աւաղ է ըսել, առաջին կինն ընդ առաջ կուգայ։

Ամեն ինչ կը դոհացնէ այդ առաջին սէրը։ Անկեղծութիւնը դուն ուրեք կը տիրէ հոն։ Կեղծ դիմակ մ'է որ զգեցած են նոքա։

Ո՞րք են սիրոյ ճշմարիտ ազդիւրները։ Նախ եւ առաջ համակրութիւնը կը խաղայ մեծ դեր մը։ սա ծագումն կ'առնու ձեւին սքանչացման առջև որ կրնայ կոչուիլ նաեւ գեղեցկին զդացումը։ Ի՞նչ է սէրը եթէ ոչ ընտրութիւն լաւագունին, ընտրութիւնն զօրաւորին և երիտասարդին, որպէս զի յաղթանակ տկարին և ծերին։ Կինը պարտի լինիլ մարդէն աւելի գեղեցիկ, և այդ ձեւն է որ մարդ նախ կը սիրէ։ կը տեսնուի երբեմն որ մեծ տարանդ մը կամ սիրահար սրտի մը յատկութիւնները բարձրացնեն միջակ ձեւերու արժանիքը, այլ սա կ'ազդէ միայն արհեստական համակրութիւն մը։ հոն ուր կայ տձեւութիւն, հոն սէրը չունի գոյութիւն կամ կ'ապրի որպէս հրաշալի դիւցազնութիւն մը կամ գեղեցկագիտական հիւանդութիւն։ Կինն եւս կը սիրահարի առնային ձեւերէն, սակայն համակրութիւնն ի նմա հաստատուած է աւելի ընդարձակ կուտանի մը վրայ։ մարդուն երիտասարդութիւնը, իմացականութիւնը, բնութիւնը զայն յաճախ կը հրապուրեն։

Բարեկամութիւնը կրնայ սէր յառաջ բերել։ Դուն ուրեք և այն ալ չատ անզօր եղանակաւ։ Արանց և կանանց մէջ բարեկամութիւնը կարելի է միայն երբ սեռական ամեն գաղափար ի բաց վանենք։ Անտի ծագած սէրն է միշտ ցուրտ։ Սիրոյ դլխաւոր զէնքն է հրապոյրն։ երկուքն ալ պարտին իրարու հաղորդել բնական, բարոյական և մտային յատկութիւններն կամ պէտք են սիրահարուած լինիլ։ Պէտք են զիրար յափշտակել սրտի, դեղի և մտաց հրապոյրներով։ Ճշմարիտ սէրը չը դիտեր ոչ դէմ, կ'արձակէ կայծեր, կ'արտասու, կուլայ, կ'ողբանայ, կ'աղերսէ։

Առանց հեշտութեան չիկայ սէր, այլ հեշտութիւնն ինքնին չէ սէր, ինչպէս նաև պղատոնական կոչուած սէրը, դա միայն տեսակ մ'սիրային հիւանդութիւն է։ Սէրը կը բարձրացնէ մարդը սովորականէն ի վեր, կ'ընդլայնէ անոր հորիզոնները։ քանի՞ անարդ և կոչտ բնութիւններ ազնուացուցած է սէրը, քանի՞ գլուխներ մտած է սիրելեցեալ ձեռք մը դէպ ի փառք։ Այլ երբ այդ սէրը չը կատարեր այսպիսի հրաշքներ, պատճառն այն է թէ խոնարհեցուցած ենք զայն մինչեւ մեր զդացմանց ատիճանը։ միայն ցանկութիւն մ'է արդ քան ուրիշ բան, մինչ կինը աւելի բարձր իտէալի մը պէտք ունի։

Սէրը չը ջնջատող առարկայից մէջ զդացումները մեծ տեղ մը կը բռնեն։ Նախանձն որ «իրոյ ցաւն է, կը խաղայ ոչ նուազ կարեւոր դեր մը սիրային յարաբերութեանց մէջ։ Կան ցեղեր յորս կինը կը նկատուի ստացուածք մը, անդ անտարակոյս նախանձի զդացումը չը կրնար դոյութիւն ունենալ։ Նախանձը կը ծագի քաղաքակիրթ և բարձրագոյն էակաց մէջ, յորս սէրն, անձնասիրութիւնն և ստացուածքի զդացումը կը յօրինեն երբեակ զրահ մը մեր կնոջ շուրջը։ Այս երեք տարբեր զդացմանց նախանձի անունը կուտանք։

Սիրոյ ազդեցութիւնը մտային զօրութեան վրայ կրկին է, նախ զի կը զրդռէ երեւակայութիւնը, կը ջերմացընէ իմաստնական կարողութիւնները, այնպէս որ առանց սիրելու մարդ չը կրնար ըլլալ մեծ բանաստեղծ մը կամ արուեստագէտ մը։ երկրորդն այն հոգեկան բնութիւնն է, զոր սիրեցեալ առարկայն կը զրդռէ իւր շուրջն։ Մարդն երբեմն իւր հանճարին բարձրութեամբ կազդէ ոգանչացում, այլ ոչ երբէք ո և է հրապոյր։ Արդ կնոջ հմայիչ զօրութիւնը կարող կ'ըլլայ ամենայն վէճ բնութիւնը մեղմացնել, անոր անողորկ կողմերը հարթելով։ Այնքան մեծ է կնոջ ազդեցութիւնն որ անզդայագոյն ամենայնը կ'ոգի կնոջ սովորութիւնները ընդօրինակել, անոր գործելու եղանակին հետեւիլ։ Երկու խորհուրդներ չեն կրնար երկար ատեն միեւնոյն մթնոլորտին մէջ ապրիլ։ Մին կուտայ միւսին ինչ որ չատ ունի։ այսու հաւասարակշռութիւնը կը հաստատի երկու էակաց մէջ։

Երբ բաղդատութեան դրուի առն և կնոջ սէրը առանձինն, պիտի լինի դա հետեւեալ եզանակաւ աւելի մեկին և յայտնի։

ԱԴԱՄԻ ՍԷՐԸ

Ո՛հ, որքա՞ն երջանիկ ես։
Ցիլեցէք որ իմս է նա։
Ցաւէ՞տ, Ատուած իմ, ի՞նչ ճանձրոյթ։
Որքա՞ն գեղեցիկ ես։
Գեղեցիկ եղիր և միշտ պիտի սիրեմ քեզ։
Երջանիկ ըրէ զիս, առանց զիս սիրելու։
Սէրը հեշտութեանց մեծագոյնն է։
Արժանի է ինձ նա։
Զիս երջանի՞կ կ'ընէ։
Ինձ կը բաւէ։
Շատ կը մտածեմ վրան։
Կ'ուզեմ զայն զի կը ցանկամ նոնա։
Մեռի՞ր քան եղիր ուրիշի։
Նոնա պիտի տամ այնքան ոսկի, զոհար որ պիտի պարտի ինձ սիրել։
Այսօր։
Կինը չը կրնար պահել հաւատքը։

ԵՒԱՅԻ ՍԷՐԸ

Երջանի՞կ ես։
Ցիլեցէք որ ես իրն եմ։
Ցաւէ՞ա Ատուած իմ, ի՞նչ հեշտութիւն։
Որքա՞ն մեծ ես։
Ինն եղիր և միշտ պիտի սիրեմ զքեզ։
Թշնամանէ՛ այլ սիրէ՛ զիս։
Սէրը կեանք է։
Արժանի եմ նոնա։
Զայն երջանիկ կ'ընեմ։
Նոնա կը բաւեմ։
Բաւական չեմ մտածեր վրան։
Կ'ուզեմ զի կը սիրեմ զայն։
Եղիր ուրիշի այլ ապրէ։
Զայն այնքան պիտի զգուեմ որ պարտի զիս սիրել։
Վաղը։
Մարդը չը գիտեր սիրել։

Այս բաղդատութիւնը կուտայ բաւական դաղափար մը երկու սեռից սիրոյ ատիճանին վրայ։

Մեծ ուշադրութիւն դարձնել պէտք է պատանեաց վրայ, մինչ սէրը կ'սկսի արձարձիլ ի նոսա։ Ամենթաածութեան սկզբամբ մը այնպիսի յախուռն որոշումներու կը դիմեն, որք ապա նոցա թշուառութեան պատճառ կ'ըլլան։ Եւրոպիոյ մէջ կուտակրօն վանականաց մեծագոյն մասը երիտասարդներ են։ Իսկ՝ թէ այդ թարմ և անփորձ տարիքին մէջ բարեկամ խորհուրդներ կ'ազդուրէին պատանին և զերծ կեցնէին այն հաղարաւոր վտանգներէ որք կը ծնանին թէ առողջութեան և թէ բարոյականութեան։

Գալով ամուսնութեան, ընտրութիւնը պարսի երկու կողմէն ազատ լինիլ։ այդ է գլխաւոր պայմանն երջանկութեան, մինչ արդի դարուս մէջ մարդն է միայն որ կ'ընտրէ և կինը միշտ կ'ընդունի։ կը չրջապատեն զայն այնպիսի առարկաներով, կը բերեն նորա առջեւ այնպիսի փաստեր որ մատաղ կոյսը ստիպուած է իր անողոքելի այն արտասանելու։ մինչեւ որ չը տրուի ազատ դատաբարակութիւն մը, բանաւոր կրթութիւն մը, ամուսնութեան նշանակութիւնը չպիտի բարձրանայ։

Ահա կը դնենք նաեւ ասա մի քանի առածներ։

Կին առնուլ առողջութեան համար կը նմանի ջուրը նետուիլ ծարաւը յագեցնելու համար։

Ամուսնանալ հարստանալու համար ամենէն անարդ գործն և նեղութեանց բեզմնաւոր գործարանն է։

Ամուսնանալ գեղեցիկ կին մը ունենալու համար՝ ճիշդ հայրական ժառանգութիւնը պնակ մը ոսպոյ տեղ ծախել է։

Ամուսնանալէ առաջ պէտք է երկարօրէն խորհիլ հայելւոյ մը և արկեղ մը առաջ։

Արժանաւորէն կին մը առնելու համար, պէտք է ունենալ կրկին առողջութիւն, կրկին զօրութիւն, կրկին եկամուտ։

Կնոջ համար առուտուրի գաղափարն ամուսին չդտնելէ հարիւր անգամ աւելի նուաստացուցիչ է։

Սիրոյ նկատմամբ եղած փութացումն ապագային երջանկութեան ըսպանումն է։

Առանց զիրար ճանչնալու ամուսնութիւնն, ոճիր մը պիտի լինէր եթէ չէ յիմարութիւն։

Ամուսնութիւն մը երջանիկ ընելու համար, աւելի կարեւոր է բնութեանց քան մտաց համաձայնութիւնն։

Այրին միշտ ընտիր ամուսին կը լինի։ այդ է պատճառն որ կանայք հեշտիւ կը ներեն եթէ քանի մը տասը տարի աւելի լինի։

Ո՛ մարդ, փախցիր ամենէն աւելի ՀՕՏԷՌ կինէ, անառակէն հարիւր անգամ աւելի պիտի մեղանչէ։ ո՛ կին, ամէն բանէն աւելի վախցիր պարապ մարդէն։

Ո՛ մարդիկ, որ երջանիկ ըլլալ կ'ուզէք, փախցէք չատախօս, կեղծաւոր, իր առաքինութեան կամ օժիտին վրայ խօսող կնոջմէ։

Բնութիւնն բրած է զմարդ բազմակնի։ կնոջ վսեմագոյն պաշտօնն է զայն միակնի ընել։

Ով որ կը «իրէ և սիրուած է, օր մը իսկ, չունի իրաւունք անիծելու կեանքը։

Մանթէկացցայի սոյն գործը ի՞նչ տարպաւորութիւն կը թողու ընթերցողին վրայ։ Տխուր է դա, զի ամեն ինչ, ամեն դեղծում որոշակի կը մերկացընէ։ սակայն սիրոյ սոյն ատատուածացման առջեւ, կնոջ այսքան բարձրութեան ներքեւ, մարդս չդդա՞ր իր ըստորնութիւնը։ Հեղինակը կ'վերագրէ ամեն չարիք Ադամի ցեղին, նորա վրայ կը բեռնաւորէ այնարդի ամեն թշուառութեան պատճառները, սիրոյ յառաջ բերած ամեն զրկանք և նեղութիւններ։ Կոդմնակալ չէ՞ եղած մի թէ խաղալի իմաստասէրը ակոր սեռին։ Իրաւ է որ իրր ճէնթիմէն վարուած է, սակայն իմաստասիրա՛ն գործի մը մէջ աւելի անաչառութիւն կ'ոգասուէր։ Սիրոյ Բնախօսութիւնն իր օգուտը կրնայ ունենալ մինչեւ ատատիճան մը։ Այլ դա իրր օրինաց գիրք չկրնար ընդունուիլ։ հրատ երեւակայութեան մը ներքեւ հեղինա՛ը գծած է իր կիսմայրն պատչաճող վառվռուն պատկերներ։ սակայն թէ դորա ճշմարտութեան և ուղիղ բանին տիպարներ են։ Ահա գլխաւոր խնդիրը, զոր մեր խորհողաց ուսումնասիրութեան կը յանձնենք։

ՄԿՐՏԻՉ Կ ՇԱՀՆԱԶԱՐ

ՏՕՔԹՕՐ Ս. ԱՐԱՊԵԱՆ

վկայեալ Բարիզու Բժշկական Համալսարանէն

Կը դարմանէ ներքին և արտաքին ամեն տեսակ հիւանդութիւններ։

Մասնաւոր խորհրդակցութիւնք սրտի և ծերքի հիւանդութեանց համար։

Կը գտնուի կամուրջի դէմ Քիւչիւքեան Եղբարց դեղարանն երկուշաբթի, եւ չաբաթ օրերը և Սամաթիա Սթամբուլի մէջ Մովսէսեանց տունը։ 351 12—20

ԱԶԴ

Ֆ-ԷՐՆԷՍ չոգենաւը, Լիվրբուլէն ասա կ'սպասուի ապրիլ 28ին։

Է.Տ. ԼԱՖՈՆԴԷՆ
Դրէֆ-ալ Ֆ-ԷՐՆԷՍ ընկ.

ԻԼԱՆ

ՊԱՊՐ ՍԷՐԱՖԷՐԻ

Արաբ ոսպոնը գըյէյի ճէտիտ տօդուզ պին պէչ եիւզ, պէհէր գըյէյի ճէտիտի տէօրթ զուրուշ եիրմի պէչ փարա։

Մարսիլիա թութդալը գըյէյի ճէտիտ օն պիր պին իքի եիւզ, պէհէր գըյէյի ճէտիտի ալթը զուրուշ տօդուզ փարա։

Շարապ թօրթուսը գըյէյի ճէտիտ եէտի պին տէօրթի եիւզ, պէհէր գըեէյի ճէտիտի տօդուզ զուրուշ։

Քէօք պոյասը գըյէյի ճէտիտ տօդուզ պին պէչ եիւզ եէթմիշ, պէհէր գըյէյի ճէտիտի տօդուզ զուրուշ։

Չէրտէչավ գըյէյի ճէտիտ տէօրթ եիւզ էլլի, պէհէր գըյէյի ճէտիտի պիր զուրուշ օթուզ պէչ փարա։

Շապ գըյէյի ճէտիտ օն ալթը պին, պէհէր գըյէյի ճէտիտի պիր զուրուշ օն տէօրթ փարա։

Թուզ բուհու գըյէյի ճէտիտ տօդուզ եիւզ եէթմիշ տէօրթ, պէհէր գըյէյի ճէտիտի օթուզ տօդուզ զուրուշ։

Զաճ եաղը գըյէյի ճէտիտ տէօրթ պին պէչ եիւզ, պէհէր գըյէյի ճէտիտի իքի զուրուշ ալթը փարա։

Սաբը պադամ գըյէյի ճէտիտ իքի պին, պէհէր գըյէյի ճէտիտի պիր զուրուշ պէչ փարա։

Կէօզ թաշը գըյէյի ճէտիտ իւչ պին տօդուզ եիւզ եիրմի, պէհէր գըեէյի ճէտիտի իքի զուրուշ օն տօդուզ փարա։

Գըրըմ թարթար գըյէյի ճէտիտ ալթը եիւզ, պէհէր գըյէյի ճէտիտի օն իւչ զուրուշ օթուզ փարա։

Պէյազ փօթաս գըյէյի ճէտիտ իքի պին ալթը եիւզ, պէհէր գըյէյի ճէտիտի պիր զուրուշ եիրմի փարա։

Հարուզ պալը գըյէյի ճէտիտ իքի պին իքի եիւզ եէթմիշ պէչ, պէհէր գըյէյի ճէտիտի պէչ զուրուշ օն պէչ փարա։

Քիւքիւրտ գըյէյի ճէտիտ իքի եիւզ էլլի, պէհէր գըյէյի ճէտիտի պիր զուրուշ օն պէչ փարա։

Թիղապ գըյէյի ճէտիտ պին, պէհէր գըյէյի ճէտիտի իքի զուրուշ օն տէօրթ փարա։

Չիվիճիք գըյէյի ճէտիտ պին իւչ եիւզ, պէհէր գըյէյի ճէտիտի ալթը զուրուշ օն պէչ փարա։

Մաղը գըյէյի ճէտիտ եիւզ էլլի, պէհէր գըյէյի ճէտիտի ալթը զուրուշ եիրմի փարա։

Ձէհրի գըյէյի ճէտիտ իքի եիւզ էլլի, պէհէր գըյէյի ճէտիտի ալթը զուրուշ օն պէչ փարա։

Մօր պադամ խիլասաը գըյէյի ճէտիտ . . . պէհէր գըյէյի ճէտիտի ալթը զուրուշ եիրմի փարա։

Ֆէս վէ Իզմիտ ֆապրիգաի հիւմայունլարը իչուն միւնագասայա գօնըլմիշ օլան օն տօդուզ գալէմ պօյա էֆզասը ֆիսթի մուրագգամլէրիլէ թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ նիսանըն օ-ՆԸՆՃը սալը կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւնագասայը իճրա օլընարագ եէվմի մէգիբուրտ սատթ սէքիզտէ գարարտատէսի քէչիտէ օլուՆուպ օն պիրինճի չարշէնպէհ կիւնի տախի եիւզատ պէչ թէնզիլթը գապուլ իլէ սատթ սէքիզտէ իհալէի գաթիյէսի իճրա իսիլէճէկկինէն օլվէճէլ թէնզիլթա բաղիպ օլանլարը մագամը սէբասքէրի լէվազիմթի տատիրէսինէ կէլ մէլէրի իլան օլունուր։

7 Նիսան 306 — 441
Նօ. 40 — 2—2

ՏՕՔԹՕՐ Դ. ԳԱԱՊԱՐԵԱՆ

Ակիւտարէն փոխադրուած է ի Բերա Պէքքար փողոց թիւ 9։

Երեքշաբթի, հինգշաբթի և չաբաթ օրերը կէս օրէն վերջ իւր բնակարանը կ'ընդունի հիւանդներն և երեքշաբթի օրեր ձրիաբար կը դարմանէ աղքատները։ 47

ՏՕՔԹ. Ս. ՔՍՍԱՆ ՏԷ ԲԱՏԹԷՐ

Բժիշկ, վիրաբոյժ և մանկաբարձ, վը կայեալ Ամսգերտամի Համալսարանէն, հաստատուած է ի Բերա, Եէնի-Զարչի փողոց, թիւ 80։ Հիւանդները կ'ընդունի միջօրէի ժամ 1 էն 2, ըստ Եւրոպացւոց։ երեքշաբթի և ուրբաթ օրերը ձրիաբար կը դարմանէ հիւանդները։ 54

ՏՕՔԹՕՐ Ս. ԱՐԱՊԵԱՆ

վկայեալ Բարիզու Բժշկական Համալսարանէն

Կը դարմանէ ներքին և արտաքին ամեն տեսակ հիւանդութիւններ։

Մասնաւոր խորհրդակցութիւնք սրտի և ծերքի հիւանդութեանց համար։

Կը գտնուի կամուրջի դէմ Քիւչիւքեան Եղբարց դեղարանն երկուշաբթի, եւ չաբաթ օրերը և Սամաթիա Սթամբուլի մէջ Մովսէսեանց տունը։ 351

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏՈՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգլ. Ոսկի 1,000,000 — **"ՓԻՆԻՔՍ"** — Հիմնեալ ի Լոնտոն յամին 1782

ՓԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւելքան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետէրերք Անգլիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՓԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 16,000,000 Անգլ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի ենթարկուց համար։

6

ՓԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծական՝ կալ ուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոցս, որք ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոցս կրած վնասներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. միակ գործակալք ի Պոլիս և ի Շրջակայս
Թիւ 12, Սանտալէը խան, Գալաթիա, Աւստրիական թղթատան վերեւ։

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԳ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ — Գումար 8,000,000
Պահեստի դրամ ցվերջ յունիս 1889 » 5,604,722
Ցարեկան հասոյթ » » » 12,773,779

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔՍ ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք։

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ՖՈՒԱՆՔՖՕՐԹՈՒԱԶ

ԾՈՎԱՑԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ ֆռանք 6,250,000 — Պահեստի դրամ ֆռանք 1,270,300

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ չոգենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, ինչպէս նաև թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և գրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանօք և սակագնօք։ Սոյն նիւթերու վրայ մեծաքանակ գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկերութիւնս միացած է եւրոպական 13 լուրջ ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց դրամագլուխն ու պահեստի դրամն է Աւելի քան 100,000,000 ֆռանք

Լիազօր ներկայացուցիչ համայն Թուրքիոյ

11

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ—Գաբու, Անանիատիս խան.

ԾԱՆՕԹ—Տեառք Ներսէսեան Հայր և Որդի, Ընկերութեանցս Պոլսոյ դրամատեարք, լիակատար ՎԱՐԿ ու ՀՐԱՀԱՆԳ ընդունած են վճարելու անմիջապէս այն ամէն ցնաս, որոյ հաշիւը հաստատուած է և վաւերացեալ Ընդհ. Գործակալութենէն։

Վ ԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԳԱՌԼԸՄԱՆ ԵՒ Գ. ՈՒՄՊԼԻԳԻ

Զալաթիա Պէօյիւք Միլլէթ խան, միջագդալին թղթատարուստան վրայի յարկը

Այս նշանաւոր գործատունն, որ արժանաւոր հանրաս մի ստացած է իմ մէջ, այս ամրան եղանակին առթիւ իւր վաճառքներու քանակութեան վրայ յաւելում մի կ'ընէ, որ արդէն բազմաթիւ է Ֆրանսական, Անգլիական, Գերմանական եւ Պելճիական բերքերու զանազան տեսակներ ով։

Հետեւապէս իւր բուն գործարանին ապրանքներուն վրայ որ են՝ օձի համար սամն տեսակ ճարմանկեղէնք, բանուած, կիսագոգնոց, քալիքօ, քորսէ, թաշկինակ, սեղանի պիտոյք, շապկի, շապկանկեր, ատամնք, ֆլանել կանանց սրբարաց և փոքր աղջկանց համար զարդագործեանք, աւելցած է ուրիշ տեսակ առթիւ նիւթեր բոլորն ալ ընտիր տեսակէ։

Հասարակաց զարմանքը կը գրգռէ մանաւանդ այն վայելուչ և զանազան տեսակ գեղարուեստն և ճաքերներն կանանց օրիորդաց և տղայոց, որք բոլորն ալ վերջին նորաձեւութեան հանմանատ ճաշակով ու չքեղութեամբ լրացնելով։

Ցաւելում մի ըրած է նաև ազգարուած զգեստներու պատրաստութեան նորաձեւութեան վրայ որ արդէն սոսկ է ոլիքան, և իւր ընդունակ արհեստաւորին շնորհիւ կրնայ կատարելապէս գոհացնել բոլոր իւր յաճախորդներ նոցա ճաշակին ու բազմանաց հանմանատ ի գործ դնելով ինչ որ արդարդրին։ կը գտնուի նաև մինչեւ 16 տարեկան տղայոց համար ամէն տեսակ զգեստներ բայլիներ խիստ չափաւոր գներով։ կը ծախուին մեծ եւ փոքր քանակութեամբ

ՍԱԿԱՐՈՒԹԻՒՆ ՉԿԱՑ 101

ՖԷՐՆԷԴ-ՊՐԱՆԴԱ

Մասնաւոր բաղադրութիւն Ամերիկայի Պրանդա եղբարց
Մատակարարք Իտալիոյ Արքայական Տան

Ոսկեայ շքագրամ՝ Բարլոյի 1889ի Տիեզերական Արուեստասանդիսին մէջ.

Գոնա տարուան յաջողութիւն յուսալ, յ Մարիկա, ի Ղնդկաստան, Մարեալը և Յիպիտոս — Շքագրամ 1885ի Անվերայի, 1884ի Թուրինի, 1883ի Նիսի, 1881ի Միլանի, 1888ի Մելբուրնի և Պրուսելի, 1879ի Սիտնէյի, 1878ի Բարլոյի, 1876ի Ֆիլատէլֆիոյ, 18 3ի Վիեննայի միջազգային ցուցահանդէսներուն մէջը։

ՖԷՐՆԷԴ-ՊՐԱՆԴԱ առողջապարհական ամենէն ծանօթ պիդգրն է։—Շատ բժիշկներէ կոչանձնարարուած իւր զգուշական գարմանական ճաշ ոյին երկիրներու տեղերու, տարափոխիկ հիւանդութեանց և քոլերայի։

ՖԷՐՆԷԴ-ՊՐԱՆԴԱՆ կը գիւրացնէ մարսողութիւնը, կը հանդարտեցնէ ծարաւը, կը գրգռէ ախորժակը, կը բուժէ գլխաց ցաւը, գ խաւ պոռոյտը, ջղային ցաւն և մելամաղձուութիւնը։

Այս քսմպլիք, բոլոր ծանօթ պիդգրներէն և ամէնէն գերազանց, կ'առնուի ամեն օր ճաշէն առաջ իւր ախորժարար։ Ճաշէն յետոյ, տգդու մար ոգական է։ կարելի է խառնել զոյն վերմութի, գինիի, ելեմի ջրոյ և խաղողի հետ։

ՖԷՐՆԷԴ-ՊՐԱՆԴԱՆ, ինչպէս և նոյն տան վերմութը, կը գտնուի գլխաւոր անուշարարաց, նպաստավաճառաց և գինեվաճառաց քով։

Թուրքիոյ համար կեդրոնատեղին է ՊՈՆՈՄԻ և ԲԼԷՔԻԼ։ 98

ԴԱՄԻԱՆՈՍ ՓԱՓԱՋԵԱՆ

211 · Կ. ՊՈԼԻՍ ՄԱՀՄՈՒԴ ՓԱՇԱ 211

Պատիւ ունի ծանուցանել իւր բազմաթիւ յաճախորդաց թէ, իւր խանութին մէջ կը պատրաստուին թէ՛ արանց և թէ կանանց յատուկ ամեն տեսակ գեղեցիկ կոշիկներ ֆրանսական նիւթերով և Ֆրանսայէ բերուած վերջին նորաձեւութեանց համապատասխանող օրինակներու համաձայն։

Պատրաստուած կոշիկները հեռուեւալ վերջին գներով կը վաճառուին.

Պոթին կալոշ	ղրշ 95	Պալատական կալոշ	ղրշ 45
Պոթին	» 67	Կանանց մուճակ	» 40
Մոյկ	» 150	Կանանց սկարբին	» 45
Սկարբին	» 52		

Ինչպէս յաճախ կը տեսնուի զանազան ծանուցմանց մէջ, մեր արհեստակիցք ոմանք, սոսոր են, երբ ապրանք մը ուժան կը ծախուի, ըսել յաճախորդաց թէ, չինաւաճքին մէջ թերութիւն կայ. մեր Արգոյ յաճախորդք, կրնան վստահիլ թէ մենք ուժան և թէ լաւ պատրաստուած գաղղիական կոշիկներ կը վաճառենք. և կրնանք վաճառել. վասն զի մենք նախնական նիւթն, ուղղակի Գաղղիայէն բերել կուտանք. և ոչ թէ Մերձանէն կը գնենք այլոց նման. մենք ապրանքը գնած ատեն կը շահինք և ոչ թէ վաճառած, հետեւաբար հասարակութիւնն զգուշացնելու համար այլ ընդ այլոյ հրատարակութիւններէ, կը հրաւիրենք վերստին գալ, անձամբ ստուգել, և չսազիտական առարկութեանց չզոհուիլ։ 291 19—20

HUILE DE FOIE DE MORUE DÉSINFECTÉE — ՇԷՎՐԻԷՐԻ ՄՈՐՈՒ ՁԿԱՆ ԻՒՂ ՋՏՈՒԱԾ — de CHEVRIER

Առաջնակարգ դեղագործ ի Փարիզ, ասպետ Պատուոյ լեգէոնի, վարձատրեալ Բ. կարգի Մէճիտիէով, ֆոմֆոնէս Իզաբէլ-լա-Գաթոլիք պատուանշանի։

ՃԵՐՄԱԿ ԵՒ ԹԻՒՆ

Մորի ձկան իւղը խոյդանով գտնելով, Պ. Շէվրիէ այդ հնգարիին տուած է արթարձելի համ և հոտ, մինչդ ատենն աւելցնելով անոր բուժիչ յատկութիւններն։

Այս դիտին պատճառաւ հնարիչը մեծամեծ վարձատրութիւններ ստացած է, միատեղ և պատուոյ վկայական։

Ամբողջ ուշադրութիւն դարձնելի կը նախազգուշանան զայն ամէն տեսակներէն։

ԵՐԿԱԹԱԽՈՒՆ

Պ. Շէվրիէ իւր գլուխ կատարելագործած է զ— ոչ ֆէչով Մորի ձկան երկամարտուն իւղն ի պատրաստելով։ Հակառակ այս յաւելման, իւղը դիւրաւ կը մարսուի և բնաւ պնդութիւն չպատճառեր։ Ասոնի նախընտրելի է միւս բոլոր երկամարտուն պատրաստութիւններէն և յաջողութեամբ կը գործածուի թոքախտի, Պրանչիթի, Վատութեան և Թոյլի համար։ Մանաւանդ կը յարմարի տարակոյսի անձանց։ 426

Ընդհ. մթերանոց, կեդրոն դեղարան Ն. ԹԷՕՏՕՐԻՏԻՍ, 244, Մեծ փողոց Բերայի, Կ. Պոլիս Մթերանոցի դեղատան մէջ կը գտնուի նաեւ Շէվրիէի կոպտուլիչ ԴՈՊԱՑԻ ԳԻՆԻՆ

ԽԱՐԻՍԽ

ԿԵՆԱՑ, ԵԿԱՄՏԻՑ ԵՒ ՕԺՏԱՑ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Ի ՎԻԵՆՆԱ

Գործունութիւնք 1889 Դեկտ. ամսուն

Այս ամսուան մէջ ստացուած և ստորագրուած են 844 նոր մուրհակներ (բոլիս) որք կը կազմեն ապահովագրեալ գրամագլուխ, Ֆր. 5,117,407·50
Բաժիններու գանձ. » 432,287·03
Վերմանահատուցանց առթիւ » 296,400 —
1888 դեկտ. 31ին երաշխաւորեալ հասոյթ, Ֆր. 88,469,460·35
Ամբողջութիւն ապահովագրեալ գումարաց, Ֆր. 434,419,824·71
Վճարեալ գումար » 152,322,584·88

Տեղեկութեանց համար դիմել առ ընդհանուր Գործակալն Պ. ԼԻՈՆԷԼ ՊՈՆՏԻ, Թիւնէլի նրապարակ, տուն Մայէրի, երկրորդ յարկ։ 27

Ընկերութեան տեղապահն է Պ. Ռ. ԱՏԼԷՐ

Ագենտաւոր, Ս. ՏԱՄԱՍԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ, ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՒ

MERVEILLEUSE DÉCOUVERTE!
Plus d'ASTHME, Plus de SUFFOCATIONS
Les Papiers, les Poudres, les Cigarettes, à base de narcotiques, calment momentanément vos souffrances épouvantables, mais vous tuent sûrement.
ASTHMATIQUES!
Le SEUL CURATIF de l'ASTHME, Le SEUL REMÈDE INOFFENSIF qui GUÉRIT, c'est la
LIQUEUR DE L'ÉTOILE
du Docteur Lastes, perfectionnée et préparée par Mario LECHAUX, Ph-C.ie, 164, r. Ste-Catherine, BORDEAUX
Une intéressante Notice, contenant tous les renseignements sur la médication et de nombreuses attestations de son efficacité, est envoyée gratis et franco à tous ceux qui la demandent.
DÉTAIL: Dans toutes les bonnes Pharmacies.

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

ԱՆԶԳՆԱԲՈՑԾՆԵՐՈՒ ԵՒ ԵՐԿԱԳՈՐԾԱՑ

ՊՈԿՏԱՆՕՖԻ ԽԻԱԼՈՏԻ ՀԻԹ
ԳՈՐԾԱՐԱՆ Ի ՄԱՍԿՈՒԱ

Նոր դարման ընդդէմ արջառի ինչպէս ձիու, եղջերաւոր անասնոց, ոչխարներու, շուներու մակարոյծ ճրճիներու։

ԻՐՐ ՆԱԽԱԶԳՈՒՇՈՒԹԻՒՆ. 200էն 300 մասջրի խառնեցէք և գուբսէն լուացէք։

ԻՐՐ ԴԱՐՄԱՆ. 12էն 150 մասջրի խառնեցէք։ Այս չափով կ'ապանէ ճճիներն և կ'ապիացնէ անասնոց վերքերը. Նոյնպէս կ'անհետացնէ շուներուն յաւուրակ հոտն և թռչնոց փետուրներուն անկումը կ'արգիլէ։ Ոչխարներուն համար՝ կէս քիլ հիւթ 50 լիտր ջրոյի մէջ։

ԻՐՐ ԱՂԷ. Իւր ազբ կը գործածուի տուընկերուն և պղտոտ ծառերուն, կ'ոչնչացնէ ոլիլներն և թրթուրները, և հետեւաբար կը դիւրացնէ տունկին աճումը։ Որթատունկերը 60էն 80 մասջրի մէջ լուծուած ՊՈԿՏԱՆՕՖԻ ԽԻԱԼՈՏԻ ՀԻԹԻՆ, զերծ կը մնան ամէն տեսակ հիւանդութենէ և մինչեւ իսկ ՖԻԼՈՔՍԵՐԱՅԷ։

Պոկտանոֆի հիւթը 1/1, 1/2 և 1 քիլոնոց տուփերով կը ծախուի ի Զալաթիա, Խուրշուն խան, թիւ 18. 411

ԼՈԶԵՐ ԵԱՆՈՍԻ ԴԱՌՆԱՀԱՄ ԱՂԲԻՒՐ

Մ[illegible] բնական [illegible]
Աբ[illegible] [illegible]

Պէտք է փնտռել տիրոջը բուն անունն և ստորագրութիւնն, ի Պուտարէլթ, ԼՈԶԵՐ ԵԱՆՈՍ.

Կը ծախուի ամէն դեղատանց մէջ. Թուրքիոյ համար ներկայացուցիչն է Ժ. ՎԻԴՈՒՐ, Զալաթիա, Իզմիրլի Օղլու խան, 4. 413 2—6

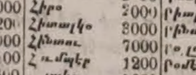

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈՓԵՆԱՒՔ

Երբեմն Ամբէլ, Կ. Պոլսոյ և Օտարոյի Գլխաւոր

ԹՈՄԱՍՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔԸԼԷՆ

Առուտուր	Թիւ	Առուտուր	Թիւ	Առուտուր	Թիւ
Ալպանս	2000	Ֆլամինկո	1600	Բալերմ	3200
Անգլիս	3000	Կալիֆս	5500	Բանքեր	1700
Աբօլլ	5500	Կիրանս	2200	Բլանիս	1500
Արկ	1300	Կոզս	1·00	Բոլս	1000
Աբիսագ	4000	Կրոսնս	2200	Գուգս	2800
Պասանս	3000	Հիրս	2000	Դիալիս	4400
Պորտոնս	2200	Հիտալկս	3000	Դիմոլգս	3200
Պրաս	2000	Հինտաս	7000	[illegible]	8000
Պրիֆալս	8800	Համպեր	1200	Թոմս	3500
Գիլյոս	2600	[illegible]	[illegible]	Լոգարիս	3500
Գալիասս	2500	Ճիանս	2300	Պալերմս	4000
Գամիս	2100	Գելոս	2000	Ռանդիակս	8200
Գագս	2000	Գոլբինս	4200	Սարգիս	2000
Գոսս	2700	Գոմնս	2200	Սիլիգիս	2000
Զիքակս	5000	Լես	1000	Սոբենս	4300
Գլիս	4500	Լիբանիս	4500	Թ. Ռիսլոն	3000
Գալբրաս	8400	Լիվերս	3000	Թուբս	1200
Տիգս	2500	Մարսն	1500	Թոլիս	2800
Տամինս	1800	Մարբիկս	4800	Թորբիս	900
Տուբս	4100	Մարգելլս	6500	Ուրբին	5000
Տրաս	2400	Միս	2000	Վալիուրս	5000
Տարամեն	1100	Մարբիս	3100	Ելես	3600
Էյսարաս	3000	Նիլս	2000	Զեպրա	1000
Էլիգիս	3200	Օրլանս	3000	Տիֆանիս	200
Էրսիս	2600	Սիգելս	5000	Ձրմաս	200
Ֆալոն	800	Ոգրանս	4500	Զեբս	140
Ֆիս	1700	Ոգգս	2000	Մոսքիս	120
Էմիրլեն Մանրք					8000
Իզմիրլեն Մանրք					8000
Լիգիրլեն Մանրք					8100

«Երբոյ» շոգենաւը, նաւապետ Մարջել, ընդհանուր վաճառքով Հրլէն ասա կ'ապասի մայիս 1ին։

«Պաւռիս» շոգենաւը, նաւապետ Ճոնսն, ընդհանուր վաճառքով այժմ կը բեռնաւորի ի Հրլ և մայիս 3ին պիտի մեկնի ուղղակի Կ. Պոլիս գալու համար։

Ուղեւորներու համար ամէն գիւրութիւն կ'ընծայուի

Դիմել առ Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՈՒՍՈ
Գալաթա
Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Զալաթիա

156